საქართველოს სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლუციო პარტია

№ 146 სამშაბათი, იანვრის 16 (29) 1918 წ.

სახალხო საქმე

მთავარი კომიტეტის ორგანო

დამფუძნებელი კრების წევრები შინგარიოვი და კოკოშკინი მოჰკლეს.—ხმები, ჩერნოვი და წერეთელი მოჰკლესო, არ არის მართალი.—ხმებია პრეობრაჟენსკის და სემიონოვის პოლკები სმოლნი ინსტიტუტს ალყა შემოარტყესო: ლენინი მოჰკლეს, ხოლო დანარჩენი კომისრები დააპატიმრესო.—შამქორთან იარაღის აყრის დროს მოჰკლეს ჯავშნიანი მატარებლის უფროსი როტმისტრი აფხაზავა.—სადგ. შამქორთან დიდი ბრძოლაა: დაჭრილია 200 ჯარის-კაცი, მოკლული ამაზე მეტი. დამფ. კრებამ რუსეთი ფედერატიულ რესპუბლიკად აღიარა. მიიღო კანონები მიწის და საზავო კონფერენციის შესახებ.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 50 კაპ., უკანასკნელზე—30 კაპ., კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი ტექსტის წინ—1 მ., უკან—50 კ. ფასი სამგლოვიარო განცხადებისა ზომაზეა დამოკიდებული: 15×2 ღირს 8 მან., 20×2 ღირს 12 მან., 3 საათის შემდეგ სამგლოვიარო განცხადება მიიღება სტამბა „სახალხო საქმეში" (ქ. თავართქილაძისეული „ნადვლის") ბარონის ქუჩა, სახლი № 14 და ეღირება ერთი მანეთით მეტი.

ყველა განცხადება კავკასიის გარეშე, მიიღება მხოლოდ რედაქციაში.

ხელის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება „სახალხო საქმის" რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე. ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება, დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება: ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში, სახალხის ქ., სარაჯიშვილის ს. № 6.

ფოსტის აფრეს წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ „Сахалхо Сакмэ", поч. ящ. 190.

ფასი 20 კაპ.

ტელეფონი 12—29

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წლისათვის
საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთ
„სახალხო საქმე"-ზე

ხელის მოწერის პირობები: წლით 50 მანეთი, ნახევარი წლით 27 მან., 3 თვით—13 მან. 50 კაპ. ერთი თვით—4 მან. 50 კაპ.

ნომერი ღირს 20 კაპ.

ხელის მოწერის პირობები შეიძლება შეიცვალოს თუ ბაზრის მდგომარეობამ გვაიძულა.

ფოსტით გაზეთის დაკვეთა შეიძლება შემდეგი მისამართით Тифлисъ, ред. „Сахалхо Сакме", почт. ящ. 190,

რედაქციაში მიიღება დილის 9 საათიდან 3 საათამდე, საღამოთი: 5—7 საათამდე. რედაქციის მისამართი: სახალხის ქ. № 6, შესავალი ეზოდან. კვირაობით კანტორა მხოლოდ დილით არის ღია.

ყველა ხელის მომწერს ვინც მიიღო რედაქციიდან ხელის მოსაწერი ბლანკები ვთხოვთ ფული გამოგზავნონ შეცვლილ განცხადების მიხედვით.

ღრმად დამწუხრებულნი ბარბარე გიორგის ასული შვილებით: სოფიო, თამარა სოლომონის ასულნი და ონისიმე სოლომონის ძე გუნდიაშვილები აუწყებენ ნაცნობთ და ნათესავთ გარდაცვალებას ძვირფას სიძის

ალექსანდრე ელიზბარისძის
გუნდიევისას

დაკრძალვა ხუთშაბათს, 18 იანვარს, წმინდა ნინოს სასაფლაოზე. პანაშვიდი ყოველ დღე, საღამოს 5 საათზე—გოგოლის ქ., 61. 65

ღრმად დამწუხრებული ანა სოლომონის ასული, ბარბარე გიორგის ასული, მარიამ მიხეილის ასული გუნდიევისა და სოფიო მიხეილის ასული დუმბაძისა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებას პირველი მეუღლის, მეორე მაზლისა და უკანასკნელი ძვირფასი ბიძის

ალექსანდრე ელიზბარისძის
გუნდიევისას

დაკრძალვა—ხუთშაბათს, 18 იანვარს, წმინდა ნინოს სასაფლაოზე. პანაშვიდი ყოველ დღე, საღამოს 5 საათზე—გოგოლის ქ., 61. 65

ხაშური. ოთხშაბათს, 17 იანვ., რკ. გზის კლუბში გაიმართება დიდი საღამო

1. წარმოდგენილი იქნება დრამა ტრაღედია მოწაფისა

2. პოეტები ს. ფაშალიშვილი, გრიშაშვილი და ი. მჭედლიშვილი წაიკითხავენ საკუთარ ლექსებს.

3. იქნება ბუფეტი, ფოსტა, ლოტორეა, დაუკრავს ორკესტრი. დასასრულ გაიმართება ცეკვა. 1014

ქართულ კლუბში
შაბათს, 20 იანვარს, გაზ. „ალიონის" ფონდის გასაძლიერებლად გაიმართება
დიდი საღამო-კონცერტი
ფართე პროგრამით: 1) კომედია, 2) საკონცერტო განყოფილება ქართულ კლუბის საოპერო ძალთა მონაწილეობით, 3) ბალეტი: პრიმაბალერინა ბაუერ-ზაკსი, ბალეტმეისტერი ვაკარეტი.
შემდეგ გრანდიოზული კაზარე მსახიობ პოლის ხელმძღვანელობით და პოლუბინსკაიას, ჩაიკოვსკაიას, ტორსკისა, ბარტენიევისა, პერსიონისა და სხვათა მონაწილეობით.
ბილეთები იყიდება „იმედის" სასადილოში, საჩაიე „ძმურ წრეში", „ალიონის" რედაქციაში და ლოლაძის კაფეში". 1033

ტფილისის თეატრში კლარა ...

ღრმად დამწუხრებული გიორგის ასული

თეკლე აბაშიძისა ოჯახობით ღრმას მადლობას სწირავს ყველას, ვინც პატივი სცა მის მეუღლის
კიტას
ხსოვნას პირადის დასწრებით და წერილით ან დეპეშით სამძიმრის გამოცხადებით

მშობლები გიორგი ივანეს ძე და ნინო ვახიძის ასული, დიდედა ეკატერინე, ძმა ვანიკო სულთანიშვილები, დეიდა ბაბალე ხუნაშვილისა მწუხარებით აუწყებენ ნაცნობთ და ნათესავთ, რომ ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ 14 იანვარს გარდაიცვალა საყვარელი შვილი
ანიკო გიორგის ასული
სულთანიშვილი
გამოსვენება მოხდება 16 იანვარს, 12 საათზე, არამიანცის საავადმყოფოდან, დაკრძალვა პეტრე პავლეს სასაფლაოზე. 1034

ღრმად დამწუხრებულნი მშობლები მელქისედეკ გრიგოლის ძე და ელენე კონსტანტინეს ასული, ძმა იური, დები, ვერა, გულნარა და მარიამ, ბიძა დავით გრიგოლის ძე მეუღლით პელაგია ნიკოლოზის ასულით და ასული მათი ანტონინა, რძალი ალექსანდრა და სიძე ალექსანდრე იაკობის ძე გამცემლიძენი აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ ქ. ტფილისში 13 იანვარს გარდაიცვალა საყვარელი და დაუვიწყარი
მიხეილ (მიშო) მელქისედეკის ძე
ფალავა
გიმნაზიელი, პირველი ქართული ცხენოსანი პოლკისა. დასაფლავება მოხდება სოფ. ბანძას, შაბათს, 20 იანვარს. ცხედარს გამოასვენებენ სამშაბათს, 16 იანვარს, ქვაშვეთის ეკლესიიდან ნაშუადღევის 1 ს. სადგურზე. 62

დავით ანტონის ძე და ნინო ალექსანდრეს ასული ფალავასი გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ 13 იანვარს ქ. ტფილისში გარდაიცვალა ძვირფასი და დაუვიწყარი
მიხეილ მიშო მელქისედეკისძე
ფალავა
ცხედარს გამოასვენებენ ქვაშვეთის ეკლესიიდან 16 იანვარს, ნაშუადღევის 1 საათზე და წაასვენებენ სადგურზე. 63

ვაჭარ-მრეწველთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი
პროტესტის ნიშნად დამფუძნებელი კრების წევრთა
თ. კოკოშკინის და ა. შინგარიოვის
მოკვლის გამო და პანაშვიდზე დასასწრებლად ალექსანდრე ნეველის ტაძარში 17 იანვარს, დღის 2 საათზე, სთხოვს სავაჭრო-სამრეწველო დაწესებულებათ ოთხშაბათს 1 საათიდან 4 საათამდე დახურონ თავიანთი დაწესებულებები. 1035

1918 წლის პირველ იანვრიდან
მიიღება ხელის მოწერა ყოველთვიურ სალიტერატურო, სამეცნიერო და საპოლიტიკო ჟურნალ
„პრომეთე"-ზე.
ხელის მოწერის პირობები ჯერ-ჯერობით შემდეგია: ჟურნალი 3 თვით ღირება 9 მანეთი. ცალკე ნომერი 3 მანეთი.

სარედაქციო კოლეგია: აკაკი შანიძე, აკაკი პაპავა, ოთხებ ყიფშიძე, კოწია გამსახურდია

გამომცემელი: ისიდორე ხტურუა.

პრომეთის პირველი ნომრის შინაარსი:

1. რედაქციის მიერ.

ახალი მწერლობა

2. დავით კლდიაშვილი. მშობლის ნუგეში.
3. აკაკი პაპავა. ნაზმირის ხაზები.
4. კოტე მაყაშვილი. რომანსი.
5. არისტო ჭუმბაძე. 19 ლვინობისთვის საღამო.
6. სიკო ფაშალიშვილი. ჩასული მზე.
7. კოწია გამსახურდია. ბერლინი.
8. აკაკი შანიძე. ქართული ეროვნული ჰიმნი.

ძველი მწერლობა

9. ლოცვაჲ წმიდისა იერემიასი (საქართველოს გამოცემის თანახმად).
10. გამოხლვათაჲ (ათონის მრავთე საუკუნის ხელთნაწერის თანახმად).

სამეცნიერო განყოფილება

11. ივანე ჯავახიშვილი. ქალაქები, საქალაქო წესწყობილება და ცხოვრების ვითარება საქართველოში XVII—XVIII-ს
12. კორნელი კეკელიძე. იოანე პეტრიწის სამწერლო მოღვაწეობიდან.
13. ექვთიმე თაყაიშვილი. ლიბეპინის ეკლესიის სახარება.
14. აკაკი შანიძე. „მცა" ნაწილაკი ძველს ქართულში.

პოლიტიკა

15. კ. გ. Anno 1917.
16. ო. ტერ-გრიგორიანი. „მშაკი" და სომეხ-ქართველთა ურთიერთობა. (თარგმანი ა. შ—ისა).

სურათები

17. იაკობ ნიკოლაძე. „პრომეთეს" პირველი გვერდი დ „ექსლიბრის".
18. ქ. ტფილისის სურათი შარდენის დროს. ამოღებულია შარდენის მოგზაურობის წიგნიდან.
19. ქ. გორის ციხის ავება. მისიონერ კასტელის სურათი.
20. ქუთაისის ხაზოვანი გეგმა—სურათი მეთვრამეტე საუკუნის დამდეგს. ამოღებულია ახლად აღმოჩენილი ქართული რუკიდან.

ჟურნალ „პრომეთეს" მისამართი: ტფილისი, ფოსტის ყუთი № 190. 1022

აკაკის სახელობის
საბავშვო ბაღი,
რომელიც მოთავსებულია ქართულ გიმნაზიის შენობაში მეცადინეობა განახლდა. ბავშვების მიღება და ჩაწერა შეიძლება ყოველ დღე დილით 10—2 საათამდის. 1016

დიდი ცირკი
ძმ. ეფიმოვებისა
მიხეილის პრ., მუშტ. ახლო, საკუთ. ახლად შეკეთ. კაპიტალური საზამთრ. შენობა, ტელეფ. 19—00.
დღეს, 16 იანვარს, გაიმართება
დიდი სასპორტო წარმოდგენა
ახალი არტისტების მონაწილეობით. გაგრძელება ზანგი ქალების ბონ-ბონის და ბოდის გასტროლებისა. გასტროლები სერბელი ქალის ვოიანის, საუკეთესო აკრობატების კამო, და მოჯირითე ჟოკეის ვლადიმიროვის. ჭიდაობს 5 წყვილი: 1. ორლიონოვ და ჩუგისიანცი, 2. დევგმირი დობრინია და ჟილინი, 3. რაავგო და ხედერ-ალი, 4. ინდოელი ჯოე-მორა და ხერბექ როლანდი, 5. ზბიშკო ციგანევიჩი და მვლდელაური. წარმოდგენა დაიწყება საღ. 8 საათზე, გათავდება 12 ს.
ანონსი: ოთხშაბათს 17 იანვარს გაიმართება წარმოდგენა, რომლის წმინდა შემოსავალი სახალხო უნივერსიტეტის სასარგებლოდ გადაიდება. შაბათს 20 იანვარს არტისტების დღესასწაულია, რომლის წმინდა შემოსავალი არტისტების სასარგებლოდ გადაიდება. 64

მოქალაქენო!
აირჩიეთ სახლის კომიტეტები

მძიმე დროში ვცხოვრობთ, ტრანსპორტი შეწყდა და სურსათის საკითხიც უმწვერვალესამდე გამწვავდა. სურსათის მიღება რომ გაადვილდეს, აუცილებლად საჭიროა თვითეულ რაიონში მოქალაქეებმ თვითმოქმედება გამოიჩინონ. ამისთვის საჭიროა მოქალაქენი შეერთდნენ სახლის ორგანიზაციებში

რადგან მცხოვრებნი დარწმუნებულნი არ არიან, რომ იმოვიან სურსათს (და განსაკუთრებით პურს) და ეშინიან უსურსათოდ დარჩნენ, ისინი დუქნების გაღებამდე რამდენიმე საათის წინ რიგში დგებიან. ამ „კუდების" თავიდან ასაცილებლად მოქალაქეთ უნდა შეადგინონ სახლის ორგანიზაციები.

უაზრო და უნაყოფო დგომა რიგში, საზიანოა არა მარტო კერძო ბინისთვის ან ოჯახისთვის, არამედ საზოგადოებისათვის. ვისაც უნდა ამ ბოროტებასთან ბრძოლა უნდა ხელი შეუწყოს სახლის ორგანიზაციების კომიტეტების შედგენას.

სხვა ქალაქებში არსებულ ორგანიზაციებმა მოსპეს ის გრძელი, გაუთავებელი „კუდები" და ბოროტმოქმედება. სასურსათო ბარათების უკანონოდ მითვისებით რომ იყო გამოწვეული. ჩვენ უნდა ვიხელმძღვანელოთ ამ გამოცდილებით რაც შეიძლება მალე შევადგინოთ სახლის ორგანიზაციები.

სახლის ორგანიზაციების მიზანი ფართოა და მოქალაქეთა თვითმოქმედებას და ინიციატივისაც ფართო ხასიათს აძლევს. იჩქარეთ, გაეცანით მათ და მოითხოვეთ უფასოდ სახლის ორგანიზაციების წესდების პროექტი და ინსტრუქციები, თუ როგორ შეიდგინოთ სახლის ორგანიზაციები.

ვისთვისაც ხელსაყრელი არის გრძელი „კუდები" და მოქალაქეთა აღშფოთება, ბოროტმოქმედება სურსათის დანაწილებაში ის სახლის ორგანიზაციების წინააღმდეგი იქნება. ნუ დაუჯერებთ მათ და დაუყოვნებლივ შეუდექით სახლის ორგანიზაციების მოწყობას.

სახლის ორგანიზაციების წესდების პროექტების, დაბეჭდილ ინსტრუქციების და განმარტებების მიღება შეიძლება საქმნო, საპარათო ბიუროში 9 საათიდან 1 საათამდე და 5—7 ს.

შეერთდით სახლის ორგანიზაციებში და აირჩიეთ სახლის კომიტეტები.

1918 წლის, იანვრის 12. 1025

ქართული კლუბის მამასახლისთა საბჭო

ამით აცხადებს ამავე კლუბის წევრთა საყურადღებოდ, რომ 21 იანვარს 1918 წელს შუადღის 12 საათზე კლუბის შენობაში დანიშნულია წევრთა წლიური

საზოგადო კრება

კრების საგანი: განხილვა და დამტკიცება 1917 წლის ანგარიშისა 1918 წლის შემოსავალ-გასავლის ხარჯთ-აღრიცხვა.

არჩევნები: მამასახლისთა და მათ კანდიდატთა; სარევიზიო კომისიის წევრთა და მათ კანდიდატთა, კლუბის წევრთა და მუდმივ მოსიარულეთა და მიმდინარე საკითხები. 1023

ტფილისი, 16 იანვარი 1918 წ.

ანარქიის ტალღა

უკანასკნელმა დეპეშებმა მეტად ცუდი ცნობები მოგვიტანა, ანარქიის ტალღა თან და თან ფართო ხასიათს იღებს, არღვევს და ანადგურებს თამამად მიერ შექმნილ ორგა- [illegible]

გმირები და მოწინავე ელემენტები იხოცებიან ხალხის კეთილდღეობის სასხვერპლოზე, ხოლო ბრბოთა ტალღა ესდენ მსხვერპლსაც არ კმარობს და არავინ უწყის, როდის გაძღება ანარქიის სიყვარულით გატაცებული სვავის გული.

მარტო ჩვენს მხარეზე არ არის ამგვარი ამბები. პეტროგრადში მოწვეული იყო დამფუძნებელი კრება, რომელიც წესიერების ფაქტორის ნაცვლად გარდაიქცა სამოქალაქო ომის ასპარეზად. ექვს იანვარს გაუქმებიათ დამფუძნებელი კრება, მაგრამ კრების წევრებს სამსხვერპლოზე გაუტანიათ თავი და იარაღით ხელში აპირებენ დამფუძნებელი კრების ინტერესების დაცვას. ჩვენ ბევრი ჯერ შევდივართ ამ ბრძოლის წვრილმანებში და არ ვიკვლევთ, თუ საით არის სამართლე, მაგრამ შეუძლებელია ყოველი ადამიანი ერთი აზრის არ იყოს აღწერილ ამბების შესახებ: დასაგმობია სამოქალაქო ომი, ომი ძმათა შორის, ომი მონათესავე ელემენტებში და საზოგადოდ იმათ წრეში, რომელნიც გუშინ ერთ რაზმში მყოფნი თავგანწირვით ებრძოდნენ დაცემულ ძველ წეს-წყობილებას. ჩვენ ვერ გავიზიარებთ იმ აზრს, რომ სამოქალაქო ომი ქმნიდეს რაიმე ახალ უკეთეს წყობილებას. დეპეშა გადმოგვცემს, რომ პეტროგრადში მოუკლავთ და ისიც საავადმყოფოში ისეთი მოღვაწეები, როგორც არიან კოკოშკინი და შინგარიოვი, დეპეშაში ლაპარაკია ხმები ლენინის, ჩერნოვის, წერეთლის და სხვების მარცხის შესახებ. ვინც არ უნდა აწარმოვოს სამოქალაქო ომი, იქნება ეს ზომიერ პროგრესიულ ბურჟუაზია თუ უკიდურეს სოციალისტები, ჩვენ იგ—მხოლოდ ერთი აზრია საყოველთაო, რომ ის რუსეთი ვერ იქნება დიდი, მიზიდველი და თავისუფალი, რომელსაც აღარ ეყოლება კოკოშკინები, ლენინები, ჩერნოვები და წერეთლები. საჭირო არ არის გავიზიაროთ აღნიშნულ ძალთა მსოფლმხედველობა, შეიძლება ბევრში არ დაეთანხმოთ ხსენებულ მოღვაწეთ, ხშირად ვიბრძვით ზოგ ერთ ამათ წინააღმდეგ, მაგრამ რა ბრძოლა, რა კულტურა, რა განვითარება და პროგრესი შეიძლება იქ, სადაც თვით კულტურული და ინტელექტუალური ძალები იხოსპობიან, გაქრებიან. არა მარტო აწმყო და ჩვენი რეალური ცხოვრების ინტერესი, მთელი ჩვენი მომავალი საფრთხეში ჩავარდება თუ კულტურულ ღირებულებით ჩავკლავთ სამოქალაქო ომის წარმოებით. ვის უნდა დავეყაროთ სამომავლო მუშაობაში თუ არ გვეყოლებიან გონება გახსნილი და მეცნიერული ძალები? შავი ძალა და რეაქცია იქ კი არ იბადება, სადაც კულტურაა, არამედ იქ, სადაც სიბნელე, წყვდიადი და გაუნვითარებელი მასსა არსებობს? ბრბოსაც რომ წარმოადგენდეს მასსა, კულტურულ ძალებს შეუძლია მათი გაკეთილშობილება, გონებრივად და ზნეობრივად ამაღლება, მაგრამ თუ მაწყალობლებს დავხოცავთ სხვა და სხვა მოტივებისათვის, ბრბო სამარადისოდ ბრბოდ დარჩება და ნიადაგი ჩაეყრება მონობას, რეაქციას, განუკითხაობას. რისთვისაც ტახტს დაცავს თვითმპყრობელობაზე უარესი წყობილება. მომავლის სახელით, კულტურისა და პროგრესის ინტერესისათვის, სამშობლოსა და თავისუფლებისათვის საჭიროა შეგნებულ დემოკრატიულ ძალების გაერთიანება და აღმოფხვრა სამოქალაქო ომისა და [illegible]

ქართული პრესა

[illegible]

ლა, იგი უნდა გადაიდგას. [illegible] სამართლიანად ამბობს:

ამიერკავკასიის ერების შინაური ცხოვრება უნდა მოაწყოს თითოეულ ერის დამფუძნებელმა კრებამ და მის მიერ არჩეულმა მთავრობამ. ამას მუდამ ვამბობდით, ეხლაც ვამბობთ.

მაგრამ თუ დამფუძნებელ კრებების მოწვევა ამა თუ იმ მიზეზით შეფერხდა, თუ ამ დიადი საშური საქმის აღსრულებას კიდევ რამე გადაეღობა წინ და ერთა თავისუფალი ცხოვრების მოწყობა დაყოვნდა, მაშინ ეროვნული საბჭოები, დღეს რომ სადღაც მიკუნჭულან და „სხვათა შორის" არსებობს, ამ გზით თუ იმ გზით, ახალი არჩევნებით თუ არსებულ შედგენილობის გამრავლებით, უნდა გარდაიქმნეს ამიერკავკასიის დემოკრატიულ სეიმად (კრებად). ეს სეიმი აირჩევს ამიერკავკასიის მთავრობას და სეიმიცა და მთავრობაც მყისვე შეუდგებიან სამზადისს თითოეული ერის დამფუძნებელ კრების მოწვევისათვის. და ვიდრე მოიწვევდეს დამფუძნებელ კრებებს, მთავრობა შესძლებს მანამდის მოარიგოს ერთი ერი მეორესთან, გაარკვიოს და გადაჭრას მრავალი სადაო საკითხი, დაამყაროს ერთა შორის თანხმობა, წესიერება და მით მყარი საფუძველი მოუმზადოს თითოეულ ერის თავისუფალ ცხოვრების მოწყობას.

ძველი და ახალი მდგომარეობა

რუსეთის რევოლიუციამ თავისებური ორგანიზაციები წარმოშვა, ისეთი, რანაირიც სხვა რევოლიუციებს არა სცოდნიათ. ეს არის მუშათა, ჯარისკაცთა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოები. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ რუსეთის რევოლიუციის ორიგინალობა მხოლოდ ამაში გამოიხატა. სხვა და სხვა სარევოლიუციო წრე სხვა და სხვანაირად უცქეროდა ამ სარევოლიუციო ორგანიზაციებს, რომლებმაც განსაკუთრებით რევოლიუციის პირველ დღეებში დიდი სამსახური გაუწიეს ერთის მხრით სარევოლიუციო დისციპლინასა და ორგანიზაციას, მეორეს მხრით—რევოლიუციის გაღრმავებას. რუსეთის ბურჟუაზიული ნაწილი, რა თქმა უნდა, ალმაცერად უცქეროდა იმ ორგანიზაციებს, რომელთაც მიზნად ჰქონდათ დასახული სარევოლიუციო დისციპლის დაცვა დამფუძნებელი კრების მოწვევამდე. ბურჟუაზია და განსაკუთრებით კი კადეტები ცდილობდნენ თავი გაენთავისუფლებინათ სარევოლიუციო ორგანიზაციების კონტროლისაგან. კარლო ჩხეიძისა და მილიუკოვის ცნობილმა დიალოგმა ცხადჰყო მიზნების ის სხვა და სხვაობა, რომელიც არსებობდა საბჭოებსა და დროებითი მთავრობის შორის. იმ სხდომის შემდეგ, როდესაც ეს დიალოგი სწარმოებდა, ბურჟუაზია იძულებული გახდა საბჭოების კონტროლს დაჰმორჩილებოდა მაგრამ რამდენადაც გაუადვილდათ საბჭოების მაშინდელ მესვეურებს კარლო ჩხეიძეს და ირაკლი წერეთელს ბრძოლა ბურჟუაზიასთან, იმდენად ძნელი გაჰხდა მათთვის იმ მიმართულების ძლევა, რომელიც თვით საბჭოს წიაღში დაიბადა და რომელსაც საბოლოოდ წილად ჰხვდა გამარჯვება. მაშინ, როდესაც მენშევიკ—ესერების თვალსაზრისით საბჭოები ის გარდამავალი სარევოლიუციო ორგანიზაცია იყო, რომელსაც ადგილი უნდა დაეთმო დამფუძნებელი კრებისთვის, საბჭოს მემარცხენე ფრთა, ბოლშევიკების მეთაურობით, თვით საბჭოებს სთვლიდა უფლების მატარებელ დაწესებულებად. მართალია იდეა ერის სუვერენობისა ამით მოისპო, მაგრამ ბოლშევიკები ამას არავითარ მნიშვნელობას არ აძლევდნენ. სრულიად რუსეთის დამფუძნებელი კრების გარეკვა ლოღიკური დასკვნაა ამნაირი აზროვნებისა.

რუსეთის ვრცელ ტერიტორიაზე სარევოლიუციო ორგანიზაციები პეტროგრადის ტიპის ორგანიზაციებით მოიფინა. ყველგან, სადაც კი ასეთი საბჭოები დაარსდა, მან ზემოხსენებული ევოლიუცია განიცადა. ის, ვინც ერის სუვერენობის ნიადაგზე იდგა, ხელს უწყობდა საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივ დაწესებულებათა დემოკრატიზაციას და ცდილობდა შექმნა ისეთი მდგომარეობა, რომელიც შეფერება ერის სუვერენობის იდეას. თანდათან საბჭოს ფუნქციები განაწილდა დემოკრატიულად არჩეულმა ქალაქის თვითმმართველობებმა და სხვა. იქ, სადაც საბჭოში მემარცხენე ფრთის გავლენა იზრდებოდა, იწყობოდა იერიშები დემოკრატიული ორგანიზაციების წინააღმდეგაც, ესეც ლოღიკური შედეგი იყო ცენტრში გამეფებული აზროვნებისა—რომ ძალა-უფლება ხელთ უნდა ეპყრას არა საყოველთაო საარჩევნო სისტემით არჩეულ პარლამენტს, არამედ იმ სარევოლიუციო ორგანიზაციებს, რომლებიც რევოლიუციის წიაღში გაჩნდნენ.

დღესაც ბრძოლა ბოლშევიკებსა და სარევოლიუციო დემოკრატიის დანარჩენ ნაწილს შორის არსებითად არის ბრძოლა ორი აზროვნების შორის. ვინ უნდა იყოს ძალა-უფლების მატარებელი: საბჭოები, თუ საყოველთაო საარჩევნო სისტემით არჩეული მთავრობა? რით გათავდება ეს ბრძოლა,—ამას მომავალი გვიჩვენებს. ჩვენ ამ ჟამად იმდენად ეს საკითხი არ გვაინტერესებს, რამდენადაც დახასიათება იმ მდგომარეობისა, რომელიც დღეს რუსეთშია შექმნილი.

ამიერკავკასიაშიაც ისეთივე ორგანიზაციები შეიქმნა, რანაირიც რუსეთში. ჩვენ გვგონია, რომ მენშევიკ ესერების აზროვნება ამიერკავკასიაშიც ისეთი უნდა იყოს, რანაირიც რუსეთში. შესაძლებელია, ადგილობრივი პირობების მიხედვით, **ტაქტიკური** ნაბიჯები სხვანაირი იყოს, მაგრამ **ძირითადად** აზროვნება მაინც ერთი-მეორისაგან არ უნდა განსხვავდებოდეს. მართლაც, თუ მენშევიკების აზროვნებასა და მოქმედებას გავითვალისწინებთ, დავრწმუნდებით, რომ მათ თავიანთი პოლიტიკური მრწამსისთვის არ უღალატნიათ. უკანასკნელ წუთამდე მენშევიკები სრულიად რუსეთის დამფუძნებელი კრების **ერთგულნი** დარჩნენ უეჭველია ცილისწამება არ იქნება, თუ ვიტყვით, რომ დღესაც, როდესაც მოსპობილია ყოველივე საშუალება სრულიად რუსეთის დამფუძნებელი კრების მოწვევისა, ისინი სასოწარკვეთილებით შესცქერიან მდგომარეობას და ნანობენ, რომ ბოლშევიკებმა ეს შესაძლებლობა მოსპეს.

მენშევიკებმა შესაძლებელია, ობიექტიური პირობების ზედგავლენით, თავიანთი სარბიელი ტერიტორიულად შეზღუდონ, მაგრამ ეს იქნება **იძულებითი** შეზღუდვა და არა პრინციპიალური. მართლაც, დაეკარგათ თუ არა იმედი სრულიად რუსეთის დამფუძნებელი კრების მოწვევისა, მათ თავში წამსვე დაიბადა იდეა ამიერკავკასიის სეიმისა, ანუ პარლამენტისა. როგორი აზრისაც არ უნდა ვიყოთ ჩვენ ამ მომავალი პარლამენტის შესახებ, ერთი მაინც აუცილებლად უნდა ვსთქვათ: მენშევიკები **თავიანთ პრინციპიალურ** ნიადაგს არა სცილდებიან და მოქმედების ქვაკუთხედად აყენებენ ერის ან ერთა **სუვერენობას**. ეს პრინციპიალური აზროვნება მენშევიზმის დაცულია. თუ ეს ასეა, მაშინ მათი დამოკიდებულება სარევოლიუციო ცენტრისადმი ისეთივე უნდა იყოს, რანაირიც რუსეთში იყო. ან მთელი ძალა-უფლება სარევოლიუციო ცენტრს, მაშასადამე, ბოლშევიკური ტაქტიკის მიღება, ან საკუთარ პოზიციაზე დგომა და, მაშასადამე, აღიარება ერის, ან ერთა კრებულის სუვერენობის უზენაესობისა.

როდესაც ბოლშევიკები ეროვნულ საბჭოების წინააღმდეგ ილაშქრებენ, ეს ჩვენ ძალიან კარგად გვესმის. ასეთი შებრძოლება ლოღიკურად გამომდინარეობს ბოლშევიკების იმ ძირითადი შეხედულებიდან, რომ ერის მმართველი უნდა იყოს არა საყოველთაო საარჩევნო სისტემით არჩეული ორგანო, არამედ საბჭო, შექმნილი რევოლიუციის დროს, ორგანო, რომელმაც **ძველებური** სისტემით არჩეული ორგანოს ადგილი უნდა დაიჭიროს და, მაშასადამე, **მუდმივ** ორგანიზაციად დარჩეს. ჩვენ მთელის ჩვენის არსებით წინააღმდეგი ვართ ამნაირი აზრისა და ერის ბატონ-პატრონად **მხოლოდ** საქართველოს დამფუძნებელი კრების მიერ არჩეული მთავრობა მიგვაჩნია.

ჩვენის ღრმა რწმენით მენშევიკებიც ამ ნიადაგზე სდგანან და, მაშასადამე, უარს ვერ იტყვიან ერის სუვერენობის უზენაესობაზე. თუ ეს ასეა, მაშინ სრულიად წარმოუდგენელი და გაუგებარია ზოგიერთ მენშევიკის გამოლაშქრება ეროვნული საბჭოების წინააღმდეგ. რამდენადაც ადვილი გასაგებია ასეთი გამოლაშქრება ბოლშევიკების მხრით, იმდენად გაუგებარია მენშევიკების მხრით, რომელთათვისაც, ალბად, სავალდებულო უნდა იყოს მისი მენშევიკური აზროვნება. თუ ზოგიერთი მენშევიკები წინააღმდეგნი არიან ეროვნული საბჭოებისა, რომელნიც სწორედ ერის სუვერენული ნებისყოფის **ჩანასახს** წარმოადგენენ, მაშინ რა რეალურ ძალას ემყარებიან ისინი? ალბათ **მხოლოდ** სარევოლიუციო ცენტრს. მაგრამ ეს ხომ ტიპიური ბოლშევიკური აზროვნებაა, აზროვნება, რომელიც არავითარ ანგარიშს არ უწევს ერის სუვერენობის იდეას და ერის სუვერენობის ბატონობის სის[illegible] მიაჩნია.

ზემოხსენებული საკითხის გამორკვევის დროს არ შეგვიძლიან ანგარიშში არ გავუწიოთ წმინდა **ადგილობრივ** პირობებსაც. არავისთვის საიდუმლოებას არ შეადგენს, რომ სამების ის ნაწილი, რომელზედაც ემყარება ცენტრი,—სახელდობრ ჯარი,— ჩვენში განსაკუთრებულ პირობებში იმყოფება. რუსის ჯარი ფრონტიდან მოიხსნა და „შინ" მიდის. მისი „როლი" ამიერკავკასიაში იმდენად იყო ანგარიშში ჩასაგდები, რამდენადაც ფრონტის დამცველი იყო. მშვიდობიანობის დროს ეს ჯარი, რა თქმა უნდა, ამიერკავკასიაში არ იქნებოდა და ამიტომ თავის მოქალაქობრივსა და სარევოლიუციო ვალსაც მოიხდიდა არა აქ, ამიერკავკასიაში, არამედ იქ, სადაც მუდმივი ბინა ექნებოდა. რუსის ჯარი **მიმდინარე** ელემენტია და, როგორც ასეთი, ორგანიზაციულად არ არის დაკავშირებული ამიერკავკასიასთან. როდესაც ზოგიერთი მენშევიკი ეროვნული საბჭოების წინააღმდეგ ილაშქრებს, ამით ისინი კავშირსა სწყვეტავენ არა მარტო თავის საკუთარ მენშევიკურ აზროვნებასთან, არამედ ამიერკავკასიის მცხოვრებლებთანაც და ემყარებიან მხოლოდ იმ **მიმდინარე** ელემენტს, რომლის შესახებაც ზევით ვლაპარაკობდით.

ჩვენ ძალიან კარგად ვხედავთ, რომ ამიერკავკასიის მთლიანობა ირღვევა. ძალიან კარგად ვხედავთ იმასაც, რომ ამ მთლიანობის დარღვევა დიდს ხიფათს უმზადებს როგორც ამიერკავკასიას, ისე საქართველოს, მაგრამ ამ მთლიანობას დაამყარებს არა ისეთი ორგანო, რომელსაც ხალხში არა აქვს ფესვები, არამედ სწორედ ეროვნული საბჭოები, რომელთა მნიშვნელობა დღე თიდღე იზრდება და რომლებსაც ეკუთვნის ამიერკავკასიის მომავალი.

თუ ამიერკავკასიის ცენტრში, არა-ბოლშევიკურ ელემენტში, ისმის ხმა ეროვნული საბჭოების წინააღმდეგ,— ეს უნდა აიხსნას მხოლოდ იმით, რომ ცენტრში, ალბად, არიან ისეთებიც, რომელთაც მაინცა და მაინც ძალიან არ ესიამოვნებათ ეროვნებათა ისეთი დარაზმვა, რომელიც უზრუნველჰყოფს ერთის მხრით ეროვნებათა გათავისუფლებას და მეორეს მხრით თავისუფალ ერთა თავისუფალ კავშირს. მაგრამ ამიერკავკასიის ცხოვრება სწორედ ამ გზით მიდის და ვინც ცხოვრების განვითარების ამ ულმობელ კანონს ანგარიშს არ უწევს, ის მთლად გარიყული დარჩება.

არ. ჯაჯანაშვილი.

პროლეტარიატის ეკონომია

ქართველი ხალხი ეკონომიურ თვითმოქმედების გზაზე იწყებს სიარულს. მეცხრამეტე საუკუნეში გაბმული საალებ-მისაცემი ქსელი რუსეთთან დღეს გაწყვეტილია და ჩვენი სამშობლო თავის ანაბარად არის მიტოვებული. განვითარებული ერი ცხოვრობს არა მარტო მშვიდობიან დროისთვის, მისი პოლიტიკური და ეკონომიური ორგანიზაცია ისე მძლავრად უნდა იყოს მოწყობილი, რომ ერის ყოველ შემთხვევაში მას თვითარსებობა შეეძლოს. აშკარაა ეს აზრი სახელმძღვანელო ჭეშმარიტებად უნდა მივიჩნიოთ და ერის ცოცხალი ძალები ვაიძულოთ ამ მოსაზრების მიხედვით მოაგვარონ ეროვნულ ცხოვრების ყოველივე მხარე. ამ მიმართულებით შექმნილ ცხოვრებას დაარქვით რაც გინდათ, ასეთი ავტარქიული წყობილება თვით პროლეტარიატისათვის არის განსაკუთრებით საჭირო, ვინაიდან ყოველ გაჭირვების დროს გართულებულ მდგომარეობის სიმძიმე უმთავრესად მუშათა კლასს აწვება კისერზე.

რაში გამოიხატება ეროვნულ ეკონომიურ ეროვნების ყოველმხრივი განვითარება?—ამისათვის მხოლოდ ერთი პასუხი არსებობს: ჩვენ ვერ დავკმაყოფილდებით ვერც სიმინდის მოყვანას, ვერც დაფნის, ვერც ვენახის და სხვა მაგვარ კულტურას. ჩვენ ყოველგვარი მრეწველობა გვჭირია, რასაც ჩვენს სამშობლოში ნიადაგი აქვს გასავითარებლად. საქართველოს ასეთი ეკონომიური მომავალი აუცილებელი პირობაა იმ პოლიტიკურ-სოციალურ ძალთა განწყობილებისა, რომელიც ამ ბოლო დროს იქმნება საქართველოში. რად გინდათ ავტონომია თუ ეროვნულ ეკონომიურ კულტურას არ შექმნით! პოლიტიკურ ავტონომიის საფუძველი ავტონომიური ეკონომიკა გახლავთ და აშკარაა ქართველი დემოკრატია ეხლავე იმის სამზადისში უნდა იყოს, რომ ასეთ წყობილებას საფუძველი გაუმაგროს.

ძველ წყობილების დროს წარმოებულმა ეკონომიურმა პოლიტიკამ ეკონომიურ ეროვნების დაცემა და დენაციონალიზაცია გამოიწვია, ცხადია ძველ საეკონომიო პოლიტიკას რევოლიუციონური დემოკრატია ვერ დაემყარება. მაგრამ კითხვა იბადება, ამის რომელ ნაწილმა უნდა იკისროს ასეთი პრაქტიკული საალმშენებლო პოლიტიკის წარმოება? ბოლოსა და ბოლოს საკითხი კონკრეტიულად დგება. დაუსრულებლივი ლაპარაკი არ არის საჭირო იმის თაობაზე, რომ ხალიჩებით მოფენილი ბინები და ელექტრონით ამოძრავებული ცხოვრება სასარგებლოა ყველასათვის. ვინ უნდა გააკეთოს ყოველივე ეს? როდესაც ჩვენ ეკონომიური პერსპექტივა წარმოვიდგინეთ უმთავრესი ყურადღება მივაქციეთ ქართველ მუშებს, დღეს მუშების ხელშია მთელი პოლიტიკურ-ეკონომიურ ცხოვრების სადავე და თუ დღეს მუშები დამარცხდნენ, ამ დამარცხებაში ისინი ობიექტურ პირობებს ბრალს ვერ დასდებენ,—თუ მათ სუბიექტივური—პრაქტიკული ღონისძიება არ დარჩებათ ამოწურული.

ერის სხვა ძალა, გარდა თვით მუშებისა, ამ ჟამად მხედველობაში მისაღები არ არის. ეგრედ წოდებული ბურჟუაზია ჩვენში ისეთი სუსტია, რომ მას ყველაფერში მხოლოდ მაჩანჩალობა-ღა შეუძლია, მრეწველთა კლასი არ გვყავს, მთელი საქართველო ერთ დიდ დემოკრატიულ არმიას წარმოადგენს და სწორედ ამიტომაც არის, რომ მხარეში ერთი დიდი პოლიტიკური პარტია (სოც.-დემ.) გაბატონდა და სხვა პარტიამ კი ასე ფართოდ ვერ მოიპოვა ნიადაგი. პროლეტარიატი, ამ სიტყვის პირდაპირის მნიშვნელობით ფრიად სუსტია საქართველოში და წმინდა სოციალისტური პარტიაც სუსტია ჯერ-ჯერობით. აქედან უკვე ცხადია, რომ საქართველოს ცხოვრებაში მესვეურობა უნდა იკისროს იმ მუშათა კლასმა, რომელსაც ერთი თვალი სოფლისაკენ აქვს მიპყრობილი, ხოლო მეორე—ქალაქში. მერე რას აკეთებენ ხსენებული მუშები და მათი ხელმძღვანელი პარტია—სოციალ დემოკრატია? ვიდრე ამის პასუხს გავცემდეთ, უნდა ვსთქვათ შემდეგი: ამ ჟამად გარდამავალ ხანაში ვიმყოფებით, ეხლა უნდა მოხდეს სამრეწველო ადგილების დაპყრობა, ძალების დარაზმვა, ენერგიის მობილიზაცია, დაკარგავთ მომენტს—დაჰკარგავთ მთელი მომავალიც! როცა ასე უყურებთ არსებულ რეალურ ცხოვრებას თქვენ არ შეგიძლიან სამწუხარო ფაქტი არ აღნუსხოთ: სოც.-დემოკრატიის მთელი ორგანიზაციული მუშაობა ხელფასისათვის ბრძოლაში გამოიხატა და მუშების ეკონომიკა ქირის მიმატებით სრულდება. ჩვენ ეს მოვლენა ვაღიარეთ სამწუხარო ფაქტად, ვინაიდან ქირა კი არ გამოხატავს მუშის კეთილდღეობას, არამედ ის ბატონობა, წარმოების მესვეურობა, რომელსაც კლასი იჩენს. პოლიტიკურ ეკონომიის ეს ანბანა „ერთობის" ეკონომისტებისათვის ჯერ კიდევ უცხო ხილი ყოფილა და ამ [illegible] დემაგოგიურ [illegible] გარკვევ[illegible] ჩვენ [illegible] „ერთობის" ამონაწერს, რომელსაც ჩვენ გვე- წერს: „თედო ღლონტი მუშებს სახე- რებას უკითხავს: თქვენ ხელი უნდა აიღოთ ხელფასის მომატებაზე, სამუშაო დროის შემცირებაზე და მუყაითი შრომის მეოხებით ზედმეტი ღირებულება შექმენი ქართველ მრეწველ-კაპიტალისტების სასარგებლოდო" (იხ. „ერთობა" № 4). გაზეთი „ერთობა" ამ დემაგოგიას და ყალბ დასკვნას იმიტომ აკეთებს, რომ ის დაინტერესებულია გაზეთის ფურცლებზე მაინც გამოიჩინოს მუშების სიყვარული და სოციალისტობა, რასაც ჩვენი გინებით ფიქრობს გააკეთოს, მაგრამ განა ოდნავ შეგნებული მუშა დაიჯერებს „ერთობის" ასეთ აზრებს? მთელი ჩვენი შემეცნება სავსებით ეწინააღმდეგება ბურჟუა-კაპიტალისტებს, ვინაიდან ეს ძალები ჩვენ არ მიგვაჩნია საქართველოში დიდებით ძალად და როგორ შეიძლება ამათ გასამდიდრებლად მოვითხოვოთ მუშების უბედურება. მაგრამ გაზეთ „ერთობას" ჰგონია, რომ რაკი ჩვენთვის ხელფასის საკითხი თითქმის უმნიშვნელოა, ამიტომ ეს მოასწავებს კაპიტალისტების სამსახურს. ასეთი დასკვნის გაკეთები უფლება ექნებოდა გაზეთს, რომ იმა წერილში თვით ჩვენვე არ უსახელე- დეთ მუშებს მათთვის სასარგებლო მ- ზანს: „ეროვნულ-სოციალისტურ პოლი- ტიკის პარტიის გაბატონობა—ვწერდი „სახალხოში"—რომელიც მიწის და ქარხანა-ფაბრიკის მუშის შრომის მფარველობით ფიქრობს საქართველოს ეკონომიურ პოლიტიკის განსაზღვრას რომელიც ემყარება დემოკრატიულ-ეროვნულ კოოპერაციების გამეფებას, **საზოგადოებრივ მეურნეობის შემოლება და საერთოდ შრომის გონივრულად გაბატონებას საწარმოო იარაღებზე და მიწაზე—აი ამ პოლიტიკის საქართველოს პოლიტიკად გარდაქცევა** იმედს მისცემს ქართველ ერს." ამ ამონაწერში მკაფიოდ გამოხატულია ჩვენი მზრი: მუშები უნდა გახდენ არა მარტო ხელფასის მაძიებელნი, არამედ ჩვენ მოვითხოვდით მუშის მუყაითობას გარჯას და ბრძოლას **მთელ წარმოების ხელში ჩასაგდებად**, საზოგადოებრივ მეურნეობის შემოლებით,—აი ეს არის უმთავრესი საქმე პროლეტარიატისა, აქეთკენ მოუხმობდით მუშებს და „ერთობა" კი კაპიტალისტებზე გველაპარაკება! მელას რაც აგონდებოდა ის ესიზმრებოდაო—ნათქვამია. ჩვენ კაპიტალისტების მეურნეობის გაუქმებას ურჩევდით მუშებს და „ერთობა" კი გვეუბნება—ფედერალისტები კაპიტალისტებს ემხრობიანო". ასეთი დასკვნის გამოტანა მხოლოდ ქინით მოაზროვნე ადამიანს თუ შეუძლია. მაგრამ უბედურებაც იმაშია, რომ ხალხი, რომელიც ელემენტარულ კრიტიკის ქსელს თავს ვერ გაართმევს მთელი ქვეყნის მომავალის გადაჭრას ლამობს. არა, მართლა საბედისწეროა ჩვენი მომავალი. ერის ცოცხალი ძალა მხოლოდ მშრომელი ხალხია, არც ობიექტიურად, არც სუბიექტიურად ბურჟუაზიულ და ფეოდალურ ელემენტებს ჩვენში ეკონომიურ აღდგენისათვის მუშაობა არ შეუძლია. ერთად ერთი იმედი თვით მუშათა კლასია, მაგრამ როდის გამოიფხიზლებს იგი, რომ საკითხი დააყენოს არა ხელფასის ჩარჩოში, არამედ უფრო ფართოდ როგორც ეს შეეფერება ყოველგვა სიმდიდრის მესვეურს და პატრონს.

თედო ღლონტი.

ახალი გზით

დიად, ჩვენ ძალებს უნდა დავეყ- დნოთ, ეს ცარიელი სიტყვა კი არის, ან მარტო ჩვენი სურვილის მოხატვა, არამედ ნაკარნახევია მ- ლი პოლიტიკური და ეკონომიუ- მდგომარეობით. შეიქმნა ისეთი შ- ური და საერთაშორისო სიტუ- რომ სხვა გამოსავალი არ გვაქვს.

ჩვენში პოლიტიკური ბეცები დაიღრვიან, თავისუფლების მტრ- მარცხნივ და მარჯვნივ, მაგრამ ჩვე- გაბედული ნაბიჯით უნდა ვიაროთ როგორც აქამდე ველოდებოდით ჩვენი რწმენის განხორციელებას და შეურყე- ყველად ვითმენდით დამცირებას, ის- ეხლა უნდა შევებრძოლოთ ყველა იმათ, ვინც უშლის ხელს ნებსით თუ უნებ- ლიედ ერების აღორძინებას. მათ- განსაკუთრებულს სახის დამკვიდრებას

როცა დაეცა და დაინგრა ძველ- წესწყობილება და თვითმპყრობელო- ჩაბარდა ისტორიას, იმ წამსვე ხორ- შეისხა დამფუძნებელი კრების ი-

პირველ დღიდან რევოლიუციისა ყველა მომქმედმა პარტიამ წამოაყენა რუსეთის დამფუძნებელ კრების საჭიროება; ხალხის სურვილი და მოთხოვნილებანი დაჟინებით მიუთითებდნენ იმისაკენ; ახალმა მთავრობამ ხალხის სურვილისამებრ მოწვევის დღედ დანიშნა 28 ნოემბერი.

1904 წელს, როცა გამოჩდნენ პირველი მერცხლები თავისუფლებისა და გვამცნეს გაზაფხულის მოახლოვება, მაშინაც გაისმოდა ხმა დამფუძნებელი კრების საჭიროებასა და აუცილებლობაზე; შემდგომ სიყოველთაოდ გადაიქცა ის მცნება, რომ ბატონ-პატრონი ერისა არის დამფუძნებელი კრება, მისი ნების-ყოფის გამომხატველი, მომავლის მომწყობი და უზენაესი უფლებებით აღჭურვილი.

თვითმპყრობელობის მთავრობას უნდა ჩაექრო სურვილი და მისწრაფება დამფუძნებელი კრებისკენ; მის მაგიერ გამოცხადდა 17 ოქტომბრის მანიფესტი და შემდგომ იყო მოწვეული სახელმწიფო სათათბირო—ამით უნდა ჩაექროთ დამფუძნებელი კრების იდეა. მაგრამ იდეა უკვდავია, იგი წმინდა ნაკადულია, რომელსაც დროებითი მიწა წაეყრება, ბოლოს კი თავის გზას იპოვის და ამოჰხეთქავს მიწის ზედაპირზე.

ყოველივე პარტია, შეგნებული ადამიანი, ამყარებდა რუსეთის დამფუძნებელ კრებაზე თავის იმედებს, მას უნდა დაეკმაყოფილებინა ცხოვრების მიერ წამოყენებული მოთხოვნილებანი კერენსკის მთავრობა დარწმუნებული იყო, რომ არ მოიპოვებოდა არც ერთი ადამიანი მის წინააღმდეგ და მით უმეტესად პოლიტიკური პარტია. ამიტომ მის შემზადებას შეუდგნენ ნელნელა და მისი მოწვევა იყო დანიშნული თითქმის ექვსი თვის შემდეგ რევოლიუციის დასაწყისისა.

დაჩაგრულნი, უფლება გათელილნი და შეურაცყოფილნი ერები ელოდნენ ხსნას დამფუძნებელი კრებისაგან.

კრებები და მიტინგები თავდებოდა მოწოდებით: გაუმარჯოს რუსეთის დამფუძნებელ კრებას, საარჩევნო წესები იყო დემოკრატიული, სქესის განურჩევლად, საყოველთაო, თანასწორი პირდაპირი და ფარული.

არჩევნები დამთავრდა, შეიკრიფნენ პეტროგრადში რჩეულნი, ხალხის წარმომადგენელნი, ცნობილი მოღვაწენი და შარცხი მოუვიდათ. მოხდა მოულოდნელი. დამფუძნებელი კრება გაირეკა, ამიერკავკასიის დეპუტატებს არ შეუწუხებიათ თავი და არ გამგზავრებულან. მაშასადამე გრძნობდნენ ამის აუცილებლობას. თითქოს მოხდა სასწაული, დიდად საყურადღებო მოვლენა, იშვიათი მაგალითი მსოფლიო ისტორიაში, წაუშლელი და დაუვიწყარი, მოახდინეს ეს სოციალისტებმა, მუშათა, ჯარის კაცთა და გლეხკაცთა სახელით.

ბოლშევიკები არ შეუშინდნენ იმას, რომ ისინი ცოტანი არიან, შეადგენენ უმცირესობას, უმცირესობამ იძალავა უმრავლესობაზე და არა სცნეს უმრავლესობის უპირატესობა.

გაისმის გლოვა უკმაყოფილება, წუწუნი, აი „ჩაესვენა მნათობი" და სხვ. მაგრამ საქმე სიტყვას არ გასცილებია მწვავედ არ უგრძნიათ, არავის თვალსაჩინო წინააღმდეგობა არ გაუწევია. ლენინ-ტროცკიმ კარგად იციან ხალხის ფსიხოლოგია, სწორედ ამას გაუწიეს ანგარიში და არ შემცდარან.

რა მიზეზია, რომ ასე ჩუმად ჩაიარა ამისთანა დიდმა მოვლენამ? თითქოს მერტო ჭიანჭველა გაეჭყლიტოთ.

საქმე ისაა, რომ მომქმედ და რევოლიუციონურ ძალებს წარმოადგენდნენ მუშები, ჯარისკაცები და გლეხკაცები, რომელიც ჯერ-ჯერობით ემხრობიან ლენინ-ტროცკის, ამათ დაუპირდაპირა დამფუძნებელი კრება. შემადგენლობა იმისა არის ესერები, კადეტები და სხვა. მათ შორის 2 და 3 მენშევიკი, ესენი სულიერად არა ყოფილან შეერთებულნი, მუდამ გათიშულნი იყვნენ. მათ არა სწამდათ ეხლა სოციალიზმის დამყარება, არც საერთო დამაკმაყოფილებელი პოლიტიკური ფორმის ჩამოყალიბება და აგრეთვე გრძნობდნენ გაიხვავებას მიწის საკითხში. ისინი ვერ ჩაუდგამდნენ სულს დამფუძნებელ კრებას და მის გარეშე ვერ აამოძრავებდნენ ხალხს.

ზევრს ეგონა, დამფუძნებელი კრება შესდგებოდა, დემოკრატიული ფრონტი გაერთიანდებოდა, ცენტრალური მთავრობა აღსდგებოდა და ცენტრისაგან მსრბოლელი მიდრეკილება გაჰქრებოდა. ეს არ მოხდა ვერც ზოგის მოლოდინი გამართლდა. იმედები გაცრუვდა და გაწყდა შემაერთებელი ძაფი რუსეთთან.

დარღვეული რუსეთი უფრო დაირღვა, დანაწილებული უფრო მრავალ ერთეულად დანაწილდა. ამიერკავკასია და საქართველო მოსწყდა, მაგრამ იდეა დამფუძნებელი კრების არ მომკვდარა იგი უნდა აღსდგეს. სხვა და ეროვნულ ახალ სახით,

ი. ბარათ—ლი.

რუსეთი — ფედერატიული რესპუბლიკა

როსტოვიდან იტყობინება ოგანჯანოვი პირდაპირის მავთულით, დამფუძნებელმა კრებამ პირველ კრებაზედვე მიიღო სამი კანონი: მიწის შესახებ, ფედერატიული რესპუბლიკის აღიარების და სამშვიდობო კონფერენციის მოწვევის შესახებ.

ბოლშევიკებმა გამოსცეს ბრძანება დამფ. კრების დათხოვნის შესახებ, მაგრამ ამასთანავე ძალაში შესულად აღიარეს მის მიერ მიღებული კანონები და მთელ რუსეთისთვის სავალდებულოდ გამოაცხადეს

წერეთლისა და ჩერნოვის სიკვდილის შესახებ ხმები ტყუილი გამოდგა. არა იციან რა დანამდვილებით არც ლენინის მოკვლის შესახებ. ყველა ეს უკანასკნელი ცნობები მივიღეთ 10 იანვარს მოსკოვიდან.

დამფუძნებელმა კრებამ მიიღო კანონი: მიჰმართოს წინადადებით მოკავშირე სახელმწიფოებს სამშვიდობო კონფერენციის მოწვევის და ზავის ჩამოგდების შესახებ.

ეს ცნობა მიღებულია გუშინ ნაშუადღევის 2 საათზე.

დამფუძნებელი კრება

როსტოვიდან პირდაპირი მავთულით შემდეგი ცნობები მოვიდა. გადმოგვცემს მზრუნველობის კომისარი ოგანჯანიანი, რომელიც ამას წინად წავიდა, როგორც დამფ. კრების წევრი ამიერკავკასიიდან.

დამფუძნებელი კრების გარეკვა.

დამფუძნებელი კრება 6 იანვარს გარეკეს.

შინგარიოვის და კოკოშკინის მოკვლა.

შინგარიოვი და კოკოშკინი საპატიმროს საავადმყოფოში მოჰკლეს.

ჩერნოვი და წერეთელი.

ცნობები მოვიდა, რომ ჩერნოვი და წერეთელი მოჰკლესო. მაგრამ ხმები არ გამართლდა.

სოც.-რევოლიუციონერების დატუსაღება.

ატუსაღებენ ცენტრალური კომიტეტის წევრებს—სოც.-რევოლიუციონერებს. მოსკოვში დაატუსაღეს მრავალი გამოჩენილი სოც.-რევოლიუციონერი „ბუნდოვეცი".

დამფუძნებელი კრების გაგრძელება.

დამფუძნებელმა კრებამ გადასწყვიტა განაგრძოს თავისი სხდომები პრეობრაჟენის პოლკის მანეჟში იარაღით ხელში.

ჯარი და ფლოტი.

დამფუძნებელ კრებას მხარს უჭერს პრეობრაჟენის, სემიონოვის, პავლოვის და აგრეთვე ბალტიის ფლოტის რამდენიმე ბრიგადა,

ლენინის მოკვლა და სახალხო კომისარების დაპატიმრება.

გუშინ ხმები გავრცელდა, ზემო ჩამოთვლილ პოლკებმა ალყა შემოარტყეს სმოლნის ინსტიტუტს და ლენინი მოჰკლეს და სახალხო კომისარები დააპატიმრესო, ჯერ ამ ხმების დასამტკიცებელი ცნობები არ მოსულა.

მეორე რევოლიუცია
დონის ოლქში.

საერთო მდგომარეობა.

დონის ოლქში მდგომარეობა დასაკმაყოფილებელია, თუმც ბოლშევიკებს იერიშები მოაქვსთ ჩრდილოეთიდან და დასავლეთიდან.

ადგილობრივი მთავრობა.

ადგილობრივ მთავრობაში შევიდნენ აგრეთვე არა ყაზახთა წარმომადგენელნიც ერთი „შეერთებული მთავრობის" სახელწოდებით. ატამანი მთელი ოლქისთვის ერთი იქნება.

საქართველოს სოც.-ფედ. სარევოლიუციო პარტიის ტფილისის საგუბერნიო კომიტეტი

აცხადებს

ამხანაგების საყურადღებოდ, რომ კვირას, 8 იანვარს ტფილისში გაიხსნება ტფილისის გუბერნიის ორგანიზაციების წარმომადგენელთა

საგუბერნიო კრება

კრებისი საგანი: 1. მოხსენება ტფილისის საგუბერნიო კომიტეტისა.
2. მოხსენებანი ადგილებიდან.
3. მიმდინარე საკითხები.
4. საგუბერნიო კომიტეტის არჩევნები.

დელეგატებს კრებაზე ირჩევს ასი წევრი ერთს. დელეგატებს ჰგზავნიან ის ორგანიზაციებიც, სადაც წევრთა რიცხვი ასზე ნაკლებია.

ამიერკავკასია.

პირდაპირი მავთულით ლაპარაკობენ საოლქო საბჭოს წევრები ალტმანი და ივანოვი.

იარაღის აყრა.

ამ სამი დღის წინად ეშელონები გაემგზავრნენ. პირველ, უკრაინულ ეშელონს იარაღი არ აჰყარეს, მე-2, მე-3, მე-4 და მე-5 ეშელონის ნახევარს იარაღი აჰყარეს მაჰმადიანებმა ჯავშნიანი მატარებლის შემწეობით.

აფხაზავას მოკვლა.

როდესაც ჯავშნიანი მატარებელი შეეცადა ბატარეისათვის აეყარა იარაღი, ბატარეიამ ესროლა ჯავშნიან მატარებელს, რითაც მოკლულ იქმნა ჯავშნიანი მატარებლის კომანდირი აფხაზავა და რამდენიმე ჯარისკაცი.

ჯავშნიანი მატარებლის დამსხვრევა.

ბატარეიამ მეორეთ ესროლა კიდევ და ჯავშნიანი მატარებელი მთლად დაიმსხვრა.

ბრძოლა შამქორთან.

ჯავშნიანი მატარებლის დამსხვრევის შემდეგ ბრძოლა დაიწყო სადგურ შამქორთან. მონაწილეობას იღებდა მაჰმადიანთა კორპუსი და მცხოვრებნიც. დაჭრილია 200 კაცი, მოკლულთა რიცხვი ჯერ არ არის გამორკვეული; ყოველ შემთხვევაში მრავალია მოკლული.

მაჰმადიანები ამბობენ; შარა გზაზე მოკლულთა გვამი მრავალი არისო, ბევრია მოკლული მცხოვრებთაგან,

ყველა სადგური დანგრეულია, და აგრეთვე მათ ახლო მდებარე სოფლები.

განჯაში.

განჯაში მდგომარეობა გამწვავებულია, თუმც დღეს შედარებით სიმშვიდეა. სადგურზე მაჰმადიანთა ეროვნულმა კომიტეტმა დამცველი რაზმი შეადგინა. რკინის გზის მოსამსახურეთა ოჯახობა ნაწილ-ნაწილ მიდის. ზოგი ქალაქში სახლდება, ხოლო თვითონ მოსამსახურენი თავის ადგილას რჩებიან.

სადგურსა და ქალაქს შუა მიმოსვლა გაძნელებულია, თავდასხმის გახშირების გამო.

დღეს და გუშინ ეშელონების გავლა მშვიდად ჩატარდა.

მაჰმადიანთა ეროვნული კომიტეტი ზომებს მიიღებს, რომ გარეკოს ქალაქიდან სოფლელები, რომელნიც ცარცვავენ და გლეჯენ სადგურზე. სადგურიდან წამოსვლა შეიძლება მხოლოდ დამცველთა თანხლებით.

სადგურ ევლახიდან და დალმამედლიდან ყველა მოსამსახურე გაიქცა მას შემდეგ რაც მათ კვლავ თავს დაესხნენ.

რკინის გზაზე მოგზაურობა მეტად სახიფათოა.

აუცილებლად საჭიროა ეშელონების შეჩერება, რომ შესაძლებელი გახდეს მშვიდობიანობის აღდგენა გუბერნიაში, იმ რაიონში, რომელიც რკ. გზის მახლობლად მდებარეობს.

გუბერნიის ადმინისტრაციას ძალა არ შესწევს ამისთვის, ხოლო მაჰმადიანებს იმედი აქვსთ, რომ თავისი ძალღონით შესძლებენ ამის შესრულებას.

ქალაქში იმყოფება დელეგაცია სტრელკოვსკის თავმჯდომარეობით, რომელსაც რამდენიმეჯერ სხდომა ჰქონდა საზ. თავ-დაცვის კომიტეტთან და მაჰმადიანთა და სომხების ეროვნულ საბჭოებთან,

აფხაზავა მოჰკლეს 9 იანვარს, დილით.

მაღალოვმა სამსახურს თავი დაანება, როდესაც ბრძანება მიიღო შესწყვიტე იარაღის აყრაო.

გამოირკვა, რომ ჯავშნიანი მატარებლის მხოლოდ ერთი ვაგონი დაიმსხვრა, დანარჩენი ვაგონები და ის ვაგონიც, სადაც აფხაზავას გვამი ასვენია, ტფილისში გაემგზავრა.

ახალი ამბავი

◆ **ქალაქის ინჟინერმა გ. ზ. ქურდიანმა** განცხადება შეიტანა ქალაქის გამგეობაში, რომ ტარიფი წყალზე უნდა გადიდდეს, რადგან საექსპლოატაციო ხარჯების გადიდების შემდეგ წყალსადენმა შარშან დეფიციტი მისცა ქალაქს.

◆ **ქალაქის მოკირწყვლა.** ქალაქის გამგეობა აპირებს ქუჩების მოკირწყვლას ახალ სისტემით. ქუჩები ორი პირით მოიკირწყლება ქვეშ რიყის ქვა და ზეიდან კუბიკები.

◆ **კონფერენცია ნაც. დემ. პარტიის** 14 იანვარს გაიხსნა ქართულ კლუბის დარბაზში.

◆ **საქ. ეროვნულ საბჭოს სახალხო** მეურნეობის სექციის სხდომა დანიშნულია დღეს 16 იანვარს ნაშუადღევის 2 საათზე, ხოლო სამოსწავლო საკოლო სექციის სხდომა 17 იანვარს საღამოს 6 საათზე.

◆ **ი. გრიშაშვილი** ქართულ მწერალთა კავშირმა მდივნად აირჩია.

◆ **ქართველ მწერალთა კავშირის** საღამოზე „ძმურ ნუგეშში" დიდძალი საზოგადოება დაესწრო. ხელთნაწერი ჟურნალი, რომელიც ამ საღამოთ გამოიცა, ამერიკულ აუქციონით 1100 მანეთად გაიყიდა.

◆ **შემოწირულება უნივერსიტეტს.** ქართულ უნივერსიტეტის გამგეობას ქუთაისიდან შემდეგი დეპეშა მოუვიდა: „ვინაიდან ქართული უნივერსიტეტის გახსნას უაღრესი მნიშვნელობა აქვს და რადგანაც, ჩვენის აზრით, მის შენახვაში მეტის მეტად ცხოველი მონაწილეობა უნდა მიიღოს ყველა საკულტურო დაწესებულებამ, რომელთა შორისაც კოოპერატივებმა საპატიო ადგილი უნდა დაიჭირონ, ამიტომ „რეგულატორის" კოოპერატივის გამგეობისა და სარევიზიო კომისიის შეერთებულმა სხდომამ დაადგინა: წმინდა შემოსავალი, რაც კი ოთხი ათას მანეთს აღემატება, სულ მთლად ჩვენი უნივერსიტეტისათვის გადავდოთ. გაუმარჯოს ქართულ უნივერსიტეტს! გამგეობის თავმჯდომარე გაბილაია".

◆ **ტფილისის ქალთა საეპარქიო** გიმნაზიის საპედაგოგიო საბჭოს ქართული უნივერსიტეტისათვის შეუწირავს 396 მან. და 32 კაპ.

◆ **კუკიის უბანში, შესდგა ქართველ მოწაფეთა სცენის მოყვარეთა** წრე, რომელმაც რამდენსამე ხნის განმავლობაში დასდგა რამდენიმე ქართული წარმოდგენა. ეს პატარა სცენის მოყვარენი სცდილობენ აღმოუჩინონ მატერიალური დახმარება წმ. ნინოს უბნის სამკითხველოს და ბოლოს შეიძინონ საკუთარი სათეატრო შენობა.

◆ **ტფ. კომიტეტი** ომში დაჭრილთა სამზრუნველოდ დაარსებული ქალაქის გამგებლობის ქვეშ გადადის. 17 საავადმყოფოდან 7 გაუქმდა. ოთხს აუქმებენ, დანარჩენი ექვსი საავადმყოფოდან განმანაწილებელი პუნქტი გადადის მთავარ კავკასიის კომიტეტის ხელში, ასე რომ ქალაქს 5 საავადმყოფო რჩება.

◆ **მილიციის უფროსის ხარჯთ-**აღრიცხვით საკანცელარიო ხარჯებისათვის საჭიროა 74,312 მანეთი. ქალაქის გამგეობამ 22 ათას მანეთზე დაიყვანა ეს ხარჯთ-აღრიცხვა.

◆ **ქართულ ჯარში.** შესდგა საპიროთა ბათალიონი. ჩაწერა შეიძლება ბათალიონის ბინაზე (დიდ მთავრის ქ., 26) აქვე სდგება მეორე საინჟინერო როტა. ჩაწერა შეიძლება როტის უფროს პოდპორუჩიკ ნიშნიანიძესთან.

◆ **სახალხო მეურნეობის სექცია.** საქართველოს ეროვნულ საბჭოსთან დაარსებული სახალხო მეურნეობის სექცია უკვე შეუდგა მუშაობას. სექცია დაიყო სამ განყოფილებად: 1) სასოფლო მეურნეობის, 2) ვაჭრობა-მრეწველობის და 3) სასურსათო. დღეს, სამშაბათს, 16 იანვარს, მოხდება სექციის სხდომა ქუთაისის საადგილ-მამულო ქართულ ბანკის ბინაზე, ნაშუადღევის 2 საათზე (ფრეილინის ქ., № 1). სექციაში, რომელსაც თავმჯდომარეობს გ. ლასხიშვილი, შედიან: ეროვნულ საბჭოდან—ნიკო ნიკოლაძე, ალ. ჯავახიშვილი, კ. კანდელაკი, შ. გოგებაშვილი და ი. გობეჩია; მოწვეულნი: წარმომადგენელნი ქართ. სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოებისა, ამიერკავკასიის ბანკისა, ჭიათურის მარგანეცის მრეწველთა საბჭოსი, ვაჭრებისა და სხვ. საქმის მწარმოებლად მოწვეულია აკ. პაპავა.

◆ **ჟურნალი „პრომეთე"** უკვე მოუვიდა რედაქციას და მაღაზიებშიაც იყიდება. ჟურნალი იშვიათი გამოცემაა თავის შინაარსით და ხასიათით დაბეჭდილია მშვენიერ ქაღალდზე და შეიცავს ფრიად საინტერესო საბელეტრისტო და სამეცნიერო მასალას, ქაღალდის სიძვირეს ან ბეჭდვის აბლანდულ პირობებს თუ მივიღებთ მხედველობაში—ფასი 3 მან. იაფად უნდა ჩაითვალოს.

◆ **კავკასიის ქალთა საზოგადოების** საბჭოში უკანასკნელ კრებაზე აირჩიეს: ვ. კვიატკოვსკაია, მ. ბენიამოვიჩი, ენგელ-მელიქ შაჰნაზაროვისა. ს. თარხანოვა და ალ. ხანოვისა ა. ლომინაძისა, კ. ყაზაროვისა, გრიქუროვისა, ა. პოპოვისა, ნ. ტყეშელაშვილისა და ლიხთჩიული. სარევიზიო კომისიაში: მელიქ ბაჰხტამიანი, ა. ავსტროვსკაია და ორჯმბოვსკისა.

◆ **ქუთაისის გაზეთები** ერთ კვირაზე მეტია რაც არ მოსულა. როგორც გადმოგვცემენ ქუთაისის ფოსტა-ტელეგრაფის მოსამსახურენი გაფიცულნი არიან და ამის გამო კორესპონდენციის გზავნა ქუთაისიდან დროებით შეჩერდა.

◆ **რუსთა კრება** 14 იანვარს 3 ალაგას მოხდა. დაესწრნენ 5 ათას სულამდე. კრება მოწვეულ იყო რუსულ კულტურის მოყვარე საზოგადოების, კადეტების და უპარტიოთა წარმომადგენლებისაგან.

◆ **ტრამვაის ლიანდაგზე** ამჟამად 57 ვაგონი მოძრაობს. თუ დროზე არ დაიკვეთა ქალაქმა ახალი ვაგონები, ეს ვაგონები ვეღარ გაუძლებს ამდენ მგზავრთ და მოძრაობაც შეწყდება.

◆ **ტფილისში ჩამოვიდა** ტუაფსეს სამხედრო სამრეწველო კომიტეტის თავმჯდომარე ბარათაშვილი და ქალაქის გამგეობას აცნობა, რომ ქალაქის წყალსადენის მესამე მაგისტრალისთვის მილები უკვე მზად არის და მხოლოდ ფულის წარდგენაა საჭირო.

◆ **ბათომიდან მამედ-ბეგ აბაშიძე** დეპეშით ატყობინებს საქ. ეროვნულ საბჭოს, რომ რამდენიმე ათასი ტყვე თურქების გაგზავნაა განზრახული ყარსის ოლქში. ისინი თხოულობენ გაგზავნის სხვა მხარეში, ქართველი მაჰმადიანებიც ამასვე თხოულობენ.

◆ **ლექცია.** ოთხშაბათ, 17 იანვარს საღ. 5 საათზე ექიმთა საზოგადოება მართავს ლექციას. მოსკოვის „ძუძუ მწოვარ ბავშის სახლის" ექიმი ბილანდერი წაიკითხავს ლექციას: „დედებისა და ძუძუ-მწოვარა ბავშების სახელმწიფო და საზ. მნიშვნელობა." ლექცია წაკითხულ იქნება პუშკინის წიგნთსაცავის ბინაზე (ალექსანდრეს ბაღი). შესვლა უფასოა.

◆ **ამიერკავკ. ბანკის** მეორე საგანგებო კრება მოხდა 14 იანვარს ე. ს. თაყაიშვილის თავმჯდომარეობით კრების გახსნის წინ თანახმად თავმჯდომარის წინადადებისა, კრებამ ფეხზე ადგომით პატივი სცა განსვენებულ კიტა აბაშიძის ხსოვნას. ძირითად თანხის გაძლიერების გამო კრებამ დაადგინა: იშუამდგომლოს გამგეობამ სათანადო დაწესებულების წინაშე ბანკის ძირითად თანხის 3 მილიონის მაგიერ 6 მილიონ მანეთამდე გადიდების შესახებ, იმ გზით რომ გამოიცეს 3 მილ. მანეთის აქცია 12 ათასი ცალი თითო 250 მანეთად, ნომინალურ ღირებულებისა თითო. შესახებ განყოფილებათა და სააგენტოების დახმარების შესახებ კრებამ დაადგინა მიენდოს გამგეობას სათანადო მთავრობის წინაშე შუამდგომლობა აღძრას განყოფილების დაარსების შესახებ ქუთაისში და სააგენტოებისა ბათომ ფოთსა და ჭიათურაში.

◆ **ახალციხის ალყა.** როგორც ახალციხიდან იტყობინებიან, ახალციხეს ალყა აქვს შემორტყმული. ხალხი გახიზნულა. დარჩენილან მხოლოდ ავადმყოფები სანატორიებში.

◆ **პრომეთეს განცხადება.** ჟურნალ „პრომეთეს" რედაქცია გვთხოვს ხელისმომწერთა საყურადღებოდ გამოვაცხადოთ: იმ ხელისმომწერლებმა, რომელთაც პირველი ნომერი არ მიუღიათ რაიმე მიზეზის გამო, გამოგზავნონ წერილობითი განცხადება „ს. ხ. საქმის" რედაქციაში. გარდა ამისა ხელისმომწერლებს ვთხოვთ ნუ დაჰკარგავენ გაცემულ კვიტანციებს.

საქ. სოც.-ფედ. სარ. [illegible]

საქარ. [illegible] პარტიის მ[illegible] კომიტეტი ორგანიზაციებისა და ამხანაგების საყურადღებოდ აცხადებს, რომ მთავარ კომიტეტის მდივანი იმყოფება ყოველ დღე დილის 11 - 2 საათამდე პარტიის კლუბში, ლორისმელიქოვის ქ. № 1. ყოველგვარი საქმეებისათვის ამხანაგებს ვსთხოვთ მიჰმართონ მდივანს ამხ. მიხ. ხაყვარელიძეს ამ მისამართით.

საგუბერნიო კრება. კვირას, იანვრის 28 ტფილისში, პარტიის კლუბის დარბაზში დილის 10 საათზე გაიხსნება ტფილისის გუბერნიის ორგანიზაციების წარმომადგენელთა საგუბერნიო კრება. კრების საგანია: მოხსენება, ტფ. საგუბერნიო კომიტეტისა, მოხსენებანი ადგილებიდან. მიმდინარე საკითხები და საგუბერნიო კომიტეტის არჩევნები:

— დღეს, საღამოს 7 საათზე პარტიულ კლუბის დარბაზში დანიშნულია ტფილისის სტუდენტთა ბიუროს კრება. ამხანაგებს ვთხოვთ ნუ დაიგვიანებენ.

ქართველ ფარმაცევტთა საყურადღებოდ. მოვაგონებთ ამხანაგებს, რომ დღეს 16 იანვარს საღამოს რვა საათზე ძველი სემინარიის შენობაში (ლორისმელიქოვის ქუჩა) ს.-ფედერალისტთა კლუბში დანიშნულია ტფილისში მყოფი ქართველი ფარმაცევტების საერთო კრება ფრიად საყურადღებო საკითხების გასარჩევად.

საგლეხო გაზეთ[illegible]რის გამოცემის [illegible]

კონფერენციამ საგლეხო გაზეთის გამოცემა გადასწყვიტა. ეს აუცილებელი, საჭიროებაა. ამასთანავე ყოველი ღონე უნდა ვიღონოთ, რომ გაზეთი მეტად გასაგებ, უბრალო ენით იყოს დაწერილი, არ ეხმარებოდეს უცხო სიტყვებს, რომ გლეხებმა უფრო ადვილად გაიგონ, მაგრამ ეს არ არის საკმარისი.

უპირველეს ყოვლისა უნდა საქმე ისე მოვაწყოთ, რომ გაზეთის კითხვა შეიყვაროს ხალხმა და ფართო მასაში გავრცელდეს მისი კითხვა. ამისათვის საჭიროა შესდგეს ყველა მიზრდილ ჯგუფი რომლის ბიუროშიაც მივა გაზეთები და ბიუროს ხელმძღვანელი წაუკითხავს, აუხსნის გაზეთის შინაარს ყველა წევრს და ასე თანდათან შეაყვარებს მას კითხვას. დღეს სოფლად გლეხებში გაზეთის კითხვა გავრცელებული არ არის. თითონ არ ეხალისება. კარგ მკითხველს კი ყურს დაუგდებს და სჯავრსაც დასდებს დაწერილს, თუ უბრალო გასაგები ენით არის დაწერილი. და ვიდრე სოფლად ესე არ ვაწყობთ საგლეხო გაზეთს იგი ვერ იწარმოებს და მარტო აქაური შრომა და ხარჯი ტყუილი იქნება.

ტყუილია შიში ქართველი ჯარის შესახებ, თქვენა ჰგონიათ ქართველი, ხალხი ომისაგან დაქანცული, კვლავ ჯარში არ ჩაეწერება! არა და არა, ეს არ მოხდება! მე მესმის ჩვენი გლეხის სულის კვეთება, მას ომში წასვლა არამც, თუ ეზარებოდა არამედ სწუხდა და სძულდა იმიტომ, რომ მან არ იცოდა სად მიდიოდა, ვისთვის და რად იბრძოდა?!. იგი სწუხდა რომ იქ, შორს სამშობლოს მოშორებული. გერმანიის, ავსტრიის და ოსმალეთის საზღვრებზედ დაუტირალი მოკვდებოდა ვილაცისათვის, მას არ ელირსებოდა სამშობლოს მიწა.

ნუ გაგიკვირდებათ, მართალია სიკვდილი ყველგან ერთია, მაგრამ ამას ისე ვამბობთ და ყველა ჩვენკანი სამშობლოსკენ მოიბრძვის და ჰსურს. რომ მისი სიცოცხლის ვარსკვლავი იქ ჩაესვენოს, სადაც პირველად თვალი აახილა. დღეს კი სულ სხვა გარემოებაა! დღეს ქართველ კაცს კარგად ესმის, რად უნდა ჩაეწეროს ქართულ ჯარში, მასში ღვივის სამშობლოს სიყვარული. და ის დაუბრკოლებლივ წავა და ჩაეწერება, ამაში მე ღრმად ვარ დარწმუნებული. ველაპარაკე ამ დღეებში სამ ახლად ჩამოსულ ჩვენებურ ჯარისკაცებსა:

— ძლივს ჩამოხვედით და ისევ რომ გიწვევენ ჯარში, რას ამბობთ?

— ჩავეწერებით! გვეცოდინება მაინც, რომ აქ, სამშობლოს კეთილდღეობისათვის უნდა ვიბრძოლოთ.

თან დაუმატეს: ფრონტზე ბოლშევიკებთან ერთად ომის გათავებას მოვითხოვდითო.

ხალხს უყვარს სამშობლო და მის დასაცავად ყოველთვის დაუზარებლად წამოვა- და ან ჩვენ, დედები რას ვაკეთებთ?! თუმცა 117 წ. ჩრდილოეთის ქარმა დაუბერა და ცდილობდა ჩვენს გადაგვარებას, მაინც ვერ გაყინა ჩვენი გული და გრძნობა ვერ დაგვიხშო! ჩვენ კვლავ გვიყვარს სამშობლო და თუ ჩვენს შვილებს დავიწყებიათ მისი სიყვარული, კვლავ გავაღვივებთ მათ გულში ჩამქრალ ნაპერწკალს და გადავაქცევთ ცეცხლად და თვით დედის ერთასაც მოვუხმოვთ, რომ ის შეეწიროს სამშობლოს.

ან სიკვდილი, ან გამარჯვება!.

უფრო მეტს ვიტყვი. თვითონ ყოველი დედაკაცი მხარდამხარ გაჰყვება თავის შვილს, ძმას, მეუღლეს და იბრძოლებს სამშობლოს კეთილდღეობისათვის და მეზობელ ერთა მშვიდობიანობისათვის.

ან. ახალშენიშვილი

კავკ. მუშ., ჯარ. და გლ. დეპ. საბ. ცენტრი.

მოგვყავს ანგარიში ცენტრის იმ კრებისა, რომელზედაც სოციალ-დემოკრატებმა ეროვნულ საბჭოების წინააღმდეგ გაილაშქრეს. ეს იყო 12 იანვარს ნოე ჟორდანიას თავმჯდომარეობით. განსახილველი იყო შემდეგი საკითხები: 1) დამფუძნებელ კრების გარეკა; 2) ჯარში გაწვევა; 3) საარტილერიო საწყობის იარაღით შევსება; 4) ჩრდილოეთ კავკასიის ამბები; 5) პრეზიდიუმის არჩევნები და 6) ეროვნებათა შეერთებული სამხედრო საბჭო.

დამფუძნებელ კრების გარეკის შესახებ მოახსენებს ამიერკავკასიის კომისარიატის თავმჯდომარე ევგენი გეგეჭკორი. ის რაც იყო მოსალოდნელი ბოლშევიკების გამოსვლის შემდეგ შექმნილ პოლიტიკურ პირობების მიხედვით,—ამბობს მომხსენებელი,—უკვე ფაქტად იქცა. ჩვენ უნდა მივიღოთ ყოველივე ზომები დამფუძნებელ კრების დასაცავად. ცენტრმა უნდა გამოიტანოს საპროტესტო რეზოლუცია და განაცხადოს, რომ ყოველგვარი გამოსვლა დამფუძნებელ კრების წინააღმდეგ ძირშივე იქნება ჩახშობილი. მიტინგების გამართვით, დემონსტრაციების მოწყობით, საპროტესტო რეზოლუციების მოწყობით, საპროტესტო რეზოლუციების მიღებით ამიერკავკასიის დემოკრატია იტყვის თავის სიტყვას ბოლშევიკების ძალადობის წინააღმდეგ.

ხახნოვსკი მოითხოვს მოეწყოს რეალური ძალა ბოლშევიკების ძალადობის წინააღმდეგ საბრძოლველად. ამავე აზრის არის ილ. ქარცივაძე. რეზოლუციები, პროტესტები, დემონსტრაციები ვერ უშველიან საქმეს. საჭიროა ერთი ყუმბარა მაინც გასკდეს პეტროგრადში კავკასიის დემოკრატიის სახელით.

ქ. გვარჯალაძე. ილ. ქარცივაძის მოსაზრება სრული ფანტაზიაა, ვერ დავუჭერთ მხარს ვერც დამფუძნებელ კრების უკრაინაში გადმოტანის წინადადებას. ბოლშევიკები დაეცემიან თვით შინაგანი დაშლით, ჩვენ კი უნდა ვეცადოთ, რომ ანარქია ამიერკავკასიას არ მოედვას. ამიტომ საჭიროა დაჩქარებით მოვიწვიოთ ამიერკავკასიაში დამფუძნებელ კრებაზე გასაგზავნათ არჩეულ დეპუტატებისაგან შემდგარი სეიმი. ორატორის აზრით, ამიერკავკასიის კომისარიატი ვერ სარგებლობდა შესაფერი ძალით, ამიტომ იგი ჰაერში იყო გამოკიდებული. მომავალ მთავრობასაც რომ ასე არ მოუვიდეს სეიმის მიერ შედგენილი მთავრობა უნდა ეყრდნობოდეს თვითეულ ერის რეალურ ძალას.

ადგილობრივი მთავრობის მოწყობის შესახებ ევ. გეგეჭკორი ამიერკავკასიის კომისარიატის სახელით აცხადებს შემდეგს: 12 ნოემბერს დადგინეს, რომ ამიერკავკასიის კომისარიატი არის დროებითი ორგანო, რომელიც მოქმედობს დამფუძნებელ კრების მოწვევამდე, თუ დამფუძნებელი კრება არ შესდგებოდა დანიშნულ დროზე, მაშინ კომისარიატი თავის უფლებებს გადასცემდა დამფუძნებელ კრების ადგილობრივ დეპუტატების კრებას. 4 იანვრის სხდომაზე მე უკვე განვაცხადე, რომ ამიერკავკასიის კომისარიატი მზათ არის თავის უფლებები გადასცეს დამფუძნებელ კრებას. ახლა დამფუძნებელი კრება უკვე გარეკილია და თქვენ აქედან შესაფერი დასკვნა უნდა გამოიტანოთ. ამიერკავკასიის კომისარიატი გთხოვთ მახლობელ დღეებში მოიწვიოთ ადგილობრივ დეპუტატთა კრება. შემდეგ ორატორი ეხება ამიერკავკასიის კომისარიატის მდგომარეობას და ამბობს რომ ეროვნულ საბჭოების მოწყობამ მას დიდი ზიანი მიაყენა მას არ უჭერდა მხარს ყველა ის ორგანოები, რომლებმაც იგი წარმოშვეს. აქ ადგენდნენ ეროვნულ სამხედრო ნაწილებს, მაგრამ ისინი კომისარიატს არ ემორჩილებოდნენ. ჩვენ დეკრეტებმა, განსაკუთრებით მიწის საკითხის შესახებ დეკრეტმა გამოიწვია უკმაყოფილება მცხოვრებთა ზოგიერთ ნაწილებში. ილაშქრებენ ამიერკავკასიის კომისარიატის წინააღმდეგ და ჩვენ არა გვაქვს რეალური ძალა, რომ დავიცვათ კომისარიატის ავტორიტეტი. დაყოვნება სიკვდილს უდრის, დაუყოვნებლივ უნდა შესდგეს მთავრობა, აღჭურვილი არა მარტო ნდობით, არამედ—რეალურ ძალითაც, თორემ აქაც გაბატონდება ანარქია. ჩვენ არა გვაქვს არავითარი საშუალება. 50 მილიონ მანეთის ბონების გამოცემა შეჩერებულია სალიგავის უქონლობის გამო. ჩვენ მივაღწიეთ მუშათა კლასის ნდობას და ვაი, ჩვენ, თუ ეს იარაღი დავკარგეთ.

ვ. ჯუღელიც მომხრეა სეიმის მოწვევისა. ი. გობეჩიას აზრით ძლიერი დემოკრატიული მთავრობის მოწყობა ადგილობრივ საუკეთესო რეალური დახმარების აღმოჩენა იქნება დამფუძნებელ კრებისთვის.

ამ საკითხის შესახებ კრებამ თითქმის ერთხმად (8 შეიკავა თავი) მიიღო ამხ. ნოე ჟორდანიას შემდეგი რეზოლუცია: „დამფ. კრების გარეკამ გასწყვიტა ის უკანასკნელი ძაფიც, რომელსაც შეეძლო მთელი რუსეთისა და სრულიად რუსეთის რევოლუციონურ დემოკრატიის გაერთიანება. ბრძოლა დამფუძნებელ კრებისათვის არის ბრძოლა რუსეთის მთლიანობისა და რევოლუციის გამარჯვებისათვის. დამფუძნებელ კრების გარეკამ კვლავ დასტოვა თავის საკუთარ ძალების ამარა ამიერკავკასია, სადაც ანარქია უფრო და უფრო ფართოვდება და ღრმავდება. მხარის საარსებო ინტერესები მოითხოვენ მახლობელ დღეებში ამიერკავკასია და კავკასიის ფრონტის მიერ დამფუძნებელ კრებაზე გასაგზავნად არჩეულ დეპუტატების კრების მოწვევას, რომელმაც უპირველეს ყოვლისა უნდა შექმნას ძლიერი ავტორიტეტული მთავრობა, რომელიც შესძლებს დაიცვას რევოლუციონური წესრიგი და გაატაროს ცხოვრებაში მომწიფებული კითხვები".

ჯარში გაწვევის საკითხის შესახებ კრებამ დაადგინა: გადაიდოს ამ საკითხის გარჩევა მანამდე, სანამ ეროვნებათა შეერთებულ სამხედრო საბჭოს არ წარმოუდგენია ცნობები სურსათის, იარაღისა და ტანისამოსის და სხვ. შესახებ.

საარტილერიო საწყობის იარაღით შევსების შესახებ თავმჯდომარე აცხადებს: ერთად ერთი წყარო იარაღისა არის საარტილერიო საწყობი. იქ იარაღის რაოდენობა თანდათან მცირდება. იარაღის დასამზადებელი ქარხანა ჩვენ არა გვაქვს. ამიტომ განზრახვა იყო იარაღი აგვეყარა სახლში მიმავალი სამხედრო ნაწილებისათვის. ეროვნებათა შეერთებულ სამხედრო საბჭომ დაადგინა შერეული რაზმის საშუალებით სისრულეში მოეყვანა ეს განზრახვა.

კრებამ დაადგინა: იარაღის ჩამორთმევის საქმე გადაეცეს კავკასიის მუშათა, ჯარის-კაცთა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრს და მის ორგანოებს, დატოვონ თვითეულ ჯარის-კაცს მხოლოდ ერთი ვინტოვკა და 120 პატრონი; ჩამოერთვას მხოლოდ ზედ-მეტი იარაღი. ჯავშნიანი მატარებელი დარჩეს ტფ. მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტს ხელში. მიმართონ მოწოდებით ეშელონებს, რომ მუსულმანთა დემოკრატიას არაფერი საწინააღმდეგო არა აქვს მათი.

არჩეულ იქნა სამი კაცისაგან შემდგარი კომისია, რომელსაც მიენდო ამ საკითხის გარშემო მომხდარ ამბების გამოძიება და დამნაშავეთა გამონახვა.

აფხაზავას რაზმი გაეგზავნა ეროვნებათა შეერთებულ სამხედრო საბჭოს. მას ჰქონია დავალებული იარაღი აეყარა მხოლოდ ერთი ეშელონისთვის: აფხაზავამ კი განაგრძო იარაღის აყრა. საბჭომ ის გამოიწვია უკან, მაგრამ აფხაზავა არ ბრუნდება.

ამის შემდეგ მოხდა არჩევნები. ცენტრის თავმჯდომარედ ერთხმად დასტოვეს ისევ ნოე ჟორდანია. პრეზიდიუმის დანარჩენ წევრთა არჩევნები გადაიდვა.

ეროვნებათა შეერთებული სამხედრო საბჭოს შესახებ ვრცელ სიტყვას ამბობს ამხ. მაკაროვსკი. იგი შეეხო საბჭოს წარმოების ისტორიას, აღნიშნა, რომ საბჭო დღეს არ კმაყოფილდება მხოლოდ ტეხნიკური მუშაობით და პოლიტიკურ კითხვებშიაც ერევა. ის ცენტრმა არა სასურველად აღიარა და მიიღო შემდეგი რეზოლუცია: „კავკასიის მუშათა ჯარის-კაცთა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრი **საერთაშორისო სამხედრო საბჭოს ტეხნიკურ ორგანიზაციად** სამხედრო ნაწილების მოწყობის საქმეში. ყველა პარტიულ ხასიათის კითხვების გადაჭრაში საბჭო ხელმძღვანელობს ცენტრის დადგენილებით. არავითარი დამოუკიდებელი საპასუხისმგებლო ნაბიჯის გადადგმა ეროვნებათა შეერთებულ სამხედრო საბჭოს არ შეუძლიან, თუ ეს არ იცის ცენტრმა და ამიერკავკასიის კომისარიატმა. ამასთანავე ცენტრი ადგენს არჩეულ იქნას კომისია ეროვნებათა შორის სამხედრო საბჭოს რეორგანიზაციის მოსახდენად.

ჩრდილოეთ კავკასიაში მომხდარ ამბების შესახებ მოახსენებს თერგის ოლქის კომისარი ზეინარიოვი. მან სთხოვა დახმარება ცენტრს, წინააღმდეგ შემთხვევაში მოსალოდნელია კავკასიის ამბები ამიერკავკასიაში გავრცელდესო.

ამ საკითხის განხილვა მიენდო საგანგებო კომისიას.

ვწევართ... ვიცოხნით...

კამეჩი წევს და იცოხნის,
თავის ამინდი ჰგონია,
ლაფში ჩაფლული ურემი
შინ მიტანილი ჰგონია.

რა მშვენიერი დახასიათებაა ეს ლექსი ქართველი ხალხისა!

მეფის მთავრობისაგან შეკრულ რუსეთის თავისუფლების მზე მიადგა და, როგორც გაყინული მდინარე, დაირღვა, ნატეხები ცალ-ცალკე წავიდნენ, ყველამ თავისი გზა მონახა, მხოლოდ ჩვენ, ქართველები ისე მაგრა მივეკრულებით გამოვდექით რუსეთზე, რომ ჩვენი თავი ჩვენვე ვერ მოგვიწყვიტავს. თავისუფლებამ საქმე შეგვისა ბედ-თ მომაგონა, რევოლუცია ჩაგვძახის ყურში: აიღეთ თქვენი ბედი სანამ თქვენ ხელთ არისო. ჩვენ კი ვწევართ და ვიცოხნით.

რისთვისაც ყოველი შეგნებული ქართველი იბრძოდა დღემდის, რისთვისაც ოცნებობდა წლობით ათასი მოხუცი მუშა და გაძვალტყავებული, განადგურებული გლეხი, რისთვისაც მრავალი საუკეთესო ადამიანი ციხეში ამოალპეს და დახვრიტეს — ხელთ გვაქვს, იგი გვეძახის წინ, განმტკიცებისაკენ ჩვენ კი ვწევართ... ვიცოხნით.

რუსის ჯარმა დასტოვა ფრონტი, ფრონტზე აუარებელი სიმდიდრე დარჩა, დარჩენილს სრულიად უპატრონ ხალხი ეპატრონება, ხოლო წამოსული ჯარი გზა და გზა ანადგურებს სოფლებს, ქალაქებს, თან მიაქვს აუარებელი, ჩვენთვის საჭირო ტყვია-წამალი, საომარი მასალა, ჩვენ კი ვწევართ... ვიცოხნით..

ჩვენი მეზობელი ერები კორპუსებს ადგენენ, საწყობებიდან ტყვია-წამალს, სურსათს და საომარ მასალას ეზიდებიან თავიანთ მომავლის მოსაწყობად, აარსებენ ეროვნულ ფონდს, წყაროებს მომავალი არსებობისათვის, ჩვენ კი ვდიპლომატობთ, კაცობრიობის ხსნისათვის ოფლს ვწურავთ ფიქრით—ვწევართ და ვიცოხნით..

ჩვენივე მეზობელ ერების და სხვების აფიცრობა, ინტელიგენცია თავის ჯარში ჩასახლდა, მათთან ერთად იტანს ჭირსა და ვარამს, სიხარულსა და ბედნიერ დღეს, ასწავლის ჯარს ჭკუას, გონებას უწვრთნის ფიზიკურ ვარჯიშობასთან ერთად, შეგნება შეაქვს მომავალ კეთილდღეობისათვის, ჩვენ კი დილიდან დაწყებული ღამის ორ საათამდე ვდგევართ ღმერთის წინ გოლოვინის პროსპექტზე, თვალსა და გონებას ვიცვლით გამვლელ გამომვლელის უაზრო ყურებით. ერთი სიტყვით —ვწევართ და ვიცოხნით..

საშინელი დროა: პიროვნებას ალბათ არავითარი ფასი აღარა აქვს, ყველას თავის თავი ღმერთზე მაღლა ჰგონია; მისნაირი [illegible] ინტელიგენცია, ეს წინა ხალხი, ავანგარდი ყოველგვარ მოძრაობისა, არ აძლევს ხალხს საჭირო სულიერ სურსათს (ეხლანდებურად რომ ვსთქვათ). პირიქით ხალხში შეაქვს შეუგნებლობა, ერთმანეთს უსევენ, სჭამენ ვიწრო პარტიული ქიშპობით.

საქართველო რაღაც ციურის განგებით გამოეშო მონობის უღლიდან და იმის შიშით, რომ კიდევ აღარ შემაბანო, გუდა კამეჩივით ეცა ტყეს, ღრმას—წავიდა სამგლედ. ამისთანა საქართველოს დაპყრობა უნდა, მოშინაურება უნდა, ჩაგონება უნდა იმისი, რომ შეიძლება ის კლდეზე გადავარდეს, ან სამგლე გახდეს; მერე ჩვენ ვაკეთებთ რამე? ან ვიწვევით, ან კიდევ ვწევართ და ვიცოხნით.

ი. მჭედლიშვილი.

ღია წერილი

ევგენი დვალს.

ბ. ევგენი, რადგან პირადი და მოციქულების პირით არაფერი გამივიდა თქვენთან, გაზეთის საშვალებით გთხოვთ გამოვიდეთ სამედიატორო სამართალში, იმ პირობის აუსრულებლობის გამო, რომელიც წარსულ დეკემბერს დამიდევით თქვენ პატივცემულ იასე რაჭველთან ერთად. სამედიატორო სასამართლოს განაჩენი უნდა გამოცხადდეს სამს ქართულ და სამს რუსულ პოპულიარულ გაზეთში, რაზედაც მსჯავრს დღევანდელი რევოლუციონური საზოგადოება დასდებს.

ლავშ. და სხვ. კ. თავართქილაძე.

წერილი რედაქციის მიმართ

მოქალაქე რედაქტორო!

ამასთანავე გახლებთ სოსო ლითანიშვილის ოჯახში შეგროვილ ფულს აწ განსვენებულ დაუვიწყარ კიტა აბაშიძის პატივსაცემლად: გადაწყვეტილი იქმნა ეს ფული გადაეცეს ქართულ ეროვნულ საბჭოს. შემ. იმწ. სია: სუთმელიძე 10 მ., კ. ნიშნიანიძე 6 მ., ქ. სვანიძე 6 მ, ბაგრატ ლითანიშვილი 5 მ., ანტონ ლითანიშვილი 4 მ., გაბო მღებრიშვილი 3 მ., ნადია მაჭარაშვილი 3 მ., კოსტა მაჭარაშვილი 3 მ., რაფო ლითანიშვილი 3 მ., გრიშა ლითანიშვილი 3 მ., ფაფახაშვილი 3 მ., ბიძინა ლითანიშვილი 3 მ., სოსო ლითანიშვილი 3 მ., ლითანიშვილი 3 მ., ლითანიშვილი 1 მ, კ. მღებრიშვილი 1 მ., ს. მღებრიშვილი 1 მ., ვ. ლითანიშვილი 1 მ. სულ 62 მ.

აგრეთვე შეგროვილი იქმნა აჭარლების ფონდის გასაძლიერებლად 40 მ. გთხოვ ეს ფული გადასცეთ დანიშნულებისამებ.

შემოწირულება

მონდობილობით ბ. ფრანგიშვილი. რედაქციამ მიიღო 25 სექტემბერს საერენო ფონდისათვის ვასო მათურელისაგან შეგროვილი საბა ქებაშვილისაგან 25 მ., კოლა შარაბიძე 25 მ., ანეტა მათურელი 10 მ., ვასო მათურელისაგან 15 მ., თევდორე ბარამიძე 5 მ., ვ. მარიხაშვილი 5 მ., ის. სულთანიშვილი 1 მ., შ. მარიხაშვილი 1 მ. სულ 87 მან.

გამომცემელი სამსონ ფირცხალავა
რწმუნებული მთავარ კომიტეტისა

საბუღალტრო კურსები
გ. კ. ტერ-დავიდოვისა
ნიკოლოზის ქუჩა № 36 4 გვ. 1400

ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროს უწყებაში მყოფი
ნ. ვ. აბრამიანსა
საბუღალტერო კურსები
(არსებობს 1895 წლიდან).
ღებულობს მოწაფეთ ორივე სქესისას. კურსები 4 თვიანია, ყოველ დღე მეცადინეობით.
15 დეკემბრიდან დაიწყო თხოვნების მიღება. სწავლა 1918 წლის 15 იანვრიდან იწყება. პროგრამა და მიღების წესის ქაღალდი მიეცემა [illegible]. ნიკოლოზის ქუჩა № 22. ტელეფონი 7—44. 2259

ექიმი
ბ. მ. მუხაძე
იღებს [illegible] ავადმყოფებს [illegible] 5—8 ს.-დე კვირა დღეს გარდა. მისამართი: დიდი მთავრის ქ. № 67, [illegible] ტელეფ. 5—77. 1030

ექიმი
შ. ა. მიქელაძე
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე საღამოს 5—7 საათამდე, [illegible] № 117.

ექიმი
ი. გ. კონიევი
იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს საღამოს 5—7 საათამდე. ვერა, გარდის-უბნის ქ., № 3. 55

ექიმი
შ. ლ. შალამბერიძე
იღებს სამეანო და საშვილოსნოს ავადმყოფებს, საღამოს 5—7 ს. მისამართი: [illegible] ქ. № 7. 1027

ექიმი
დ. შარაშანიძე
იღებს ყოველ დღე შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ დილის 11—2 ს., საღამოთი 5—8 საათამდე. პავლოვის ქუჩა, № 7. 2130

ექიმი ქალი
ნინო [illegible]
[illegible] ქუჩა, 14, [illegible] 31.

ექიმი
პავლე არდაზიანი
დაბრუნდა. იღებს ბავშვთა და შინაგან ავადმყოფებს, დილის 8—9 ს. და საღ. 6—8 ს. მელიქოვის ქ. 12, 9 უბანი. 1002

ექიმი
მ. მუსხელიშვილი
იღებს ავადმყოფთ დილის 12—2 საათ. [illegible] ქ. № 6.

ექიმი
ე. ფ. [illegible]შვილი
იღებს ავადმყოფებს საღამოს 4—7 ს. მისამართი: კუთაის მუხრანისა და ბარატოვის ქუჩის № 23/31. 1004

დოქტორი მედიცინისა
[illegible]შვილი
[illegible] 1028

ს. ზ. მირზოევი
ყურისა, ცხვირის და ყელის [illegible] ავადმყოფთა, იღებს 1½—3½ ს., გარდა კვირისა. მისამართი: სერგეევის ქ. № 1. ტელ. 16—57 1009

ექიმი
დ. ვ. ჯავახიშვილი
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ, ყოველ დღე, კვირის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, გუნიბის ქუჩ. № 41. ტელეფ. 14—09. 1032

ექიმი
თ ი კ ა ნ ა ძ ე
იღებს ავადმყოფებს [illegible] 5—7 ს. [illegible] 106

ექიმი
გ. წინამძღვრიშვილი
ყ. ორდინატორი ხარკ. უნივ. და ხ. მედიც. ინსტ.—ის შინაგან სნეულებათა კლინიკებისა.
იღებს ავადმყოფებს
ახალ ბინაზე
გულისა, ფილტვისა და სისხლის სნეულებიანებს სპეციალურად. საღამ. 5—7 საათამდე, ყოვ. დღე გარდა კვირისა. ელისაბედის ქუჩა № 7, ვორონც. ძეგლ. ახლო, „მონ-მიხეილის" პირდაპირ. 1029

ბერლინის უნივერსიტეტის მედიცინის
დოქტორი
ზ. გ. მეჯრაბიანცი
ჩამოვიდა და განაახლა.
შინაგან ავადმყოფობა—[illegible] სისხლისა. ახალი რენტგენ-ელექტრო-კაბინეტში, გამოკვლევა და წამლობა X სხივებით, თავის დუში ყვინ ტიპისა, დიდი სოლიუქსი, განსაკუთრებული ნაკადები დარსონვალისა ფილტვების სნეულებისათვის, გულის ავადმყოფობისა, ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილის 9—1 ს.-დე და საღამოს 6—8 ს., [illegible] ქ., № 28, ტელეფ. № 1—62. 683

ექიმი
ზ. გ. ნარიმანოვი
ვენერიული, კანის, საშარდო და [illegible] სნეულებისა. წამლობა „606" და „914" პრეპარატებით. ავადმყოფები მიიღება ყოველ დღე საღ. 5½ ს.-დან 8 ს.-დე. [illegible] ქ. № 38. ტელ. № 16—17. 1006

[illegible]
პირველი ქართული
სამკურნალო
(დაარსებულია 1889 წელს)
[illegible]
ავადმყოფებს 11½ ს.
[illegible] 1 მან.
[illegible] 1001

„სახალხო საქმე"-ს რედაქციის კანტორაში

იყიდება შემდეგი წიგნები:

ჯავახიშვილი ივ.—„ქართველ ერის ისტორია" ორივე ტომი	6 მ.
ღლონტი ო. „ავტონომია და ფედერაცია" წ. I	4 „
გრიშეშვილი წ. I	3 „
ქართველი მწერლები.	2 „
უცხოეთის „	2 „
შიუკაშვილი—„მეგობრობა".	— 60 კ.
ჯანაშვილი—„თამარ მეფე".	1 „ 20 „
ფირცხალავა ს. „სამშობლოიანი საქართველო"	— 40 „
ღლონტი ო. რუსული წიგნაკი—„ფედერალიზმი"	— 50 „

წიგნის დაკვეთა შეიძლება ფოსტით, რისიცა შესრულდება დაუყოვნებლივ. წიგნის მაღაზიებს დაეთმობათ 20 პროცენტი. გამოწერა შემდეგი მისამართით—ტფილისი, რედაქცია „სახალხო საქმე".

სტამბა
სახალხო საქმე
ტფილისი
ბარონის ქუჩა
№ 14

სტამბა ასრულებს ყოველ გვარ სასტამბო საქმეებს სუფთად, იაფად და თავის დროზე